

Kariūnas

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJOS ŽURNALAS

ISSN 2029-6045

2019 m. Nr. 2 (141)

**GENEROLO
JONO ŽEMAIČIO
LIETUVOS KARO
AKADEMIJA**

Kviečia absolventus

Registruokis į atranką
JAU DABAR, nepraleisk progos
įgyti **PRESTIŽINĘ KARININKO
PROFESIJĄ!**

• REGISTRACIJA Į ATRANKĄ:

Tel. (8 5) 212 7092 (darbo dienomis)
arba el. p. lka.atranka@mil.lt

Testas vyksta 2 dienas Lietuvos
karo akademijoje (Šilo g. 5A, Vilnius)

• IŠLAIKĘS TESTĄ REGISTRUOKIS PASITIKRINTI SVEIKATOS:

Karinės medicinos ekspertizės komisija,
Vytauto pr. 49, Kaunas

Registratūros tel. (8 3) 720 4619

• IŠLAIKYK VALSTYBINIUS BRANDOS EGZAMINUS PAGAL PASIRINKTĄ STUDIJŲ KRYPTĮ:

**TARPTAUTINIAI SANTYKIAI
GYNBOS TECHNOLOGIJŲ VADYBA
NACIONALINIS SAUGUMAS IR GYNYBA**

• TEIK PRAŠYMĄ STUDIJUOTI LIETUVOS KARO AKADEMIJOJE!

Tai galima padaryti prisijungus prie
LAMA BPO informacinės sistemos
www.lamabpo.lt nuo birželio 1 d.

• TAU PAVYKO! ATVYK Į PRIĖMIMO KOMISIJOS POSĖDĮ.

Lietuvos karo akademijos Priėmimo komisija, Šilo g. 5A, Vilnius

VISUS RŪPIMUS KLAUSIMUS UŽDUOK:

Atrankos centro tel. (8 5) 210 3593
Studijų skyriaus tel. (8 5) 210 3597
El. p. lka@mil.lt

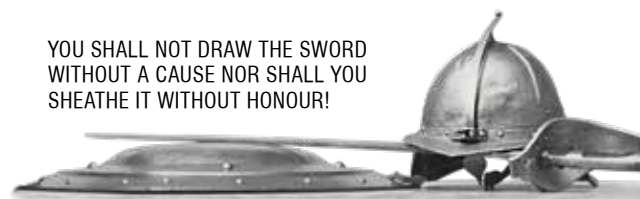
DAUGYBĘ INFORMACIJOS RASI ČIA:

www.lka.lt

TAPK MŪSŲ DRAUGU IR NEPRALEISK NAUJIENŲ:

Facebook: [@KaroAkademija](https://www.facebook.com/KaroAkademija)
Instagram: [@lietuvos_karo_akademija](https://www.instagram.com/lietuvos_karo_akademija)

YOU SHALL NOT DRAW THE SWORD
WITHOUT A CAUSE NOR SHALL YOU
SHEATHE IT WITHOUT HONOUR!

BE REIKALO NEPAKELK, BE GARBĖS NENULEISK!

ŠIAME NUMERYJE

KARIUOMENĖS IR VISUOMENĖS VIENYBĖS DIENOS ŠVENTĖJE	2	1831 M. SUKILĖLIŲ BŪRIŲ LIETUVOJE GINKLUOTĖ	25
PIRMAJĮ KURSĄ BEBAIGIANT	5	ŠUOLIS	31
SĖKMINGOS KARJEROS PASLAPTIS – ATKAKLUS IR NUOŠIRDUS DARBAS	6	TARPTAUTINĖ KONFERENCIJA ESTIJOJE	32
PARTIZANŲ GYVENSENOS REKONSTRUKCIJA – ISTORIJOS PAŽINIMO BŪDAS AR PRAMOGA?	7	LIETUVOS KARIUOMENĖS KARINĖS PENKIAKOVĖS ČEMPIONATAS	34
PILIGRIMINĖ KELIONĖ Į LURDĄ	11	PUOLIMO MODULIS – IV KURSO ŽINIŲ PATIKRINIMAS	36
KARIŪNŲ BATALIONO VADO TAURĖ LIEKA „ORŠIEČIŲ“ RANKOSE	14	DIENA SU KARIŪNAIS	38
PENKTADIENIS KITAIP...	17	KETVIRTAKURSIŲ MIESTO ŠTURMAS	42
KŪRYBINIS SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS: INOVATYVI SPRENDIMŲ PRIĖMIMO METODIKA BŪSIMAM KARININKUI	18	CHORAS „KARIŪNAS“ ESTIJOJE	46
VIKTORINA GENEROLO JONO ŽEMAIČIO 110-OSIOMS GIMIMO METINĖMS PAMINĖTI	21	„ŠOKTE MARŠ“ – KUR TOLIAU?	48
ŠIUOLAIKINĖS VISUOMENĖS UGDYMO VEIKSNIAI – ATEITIES GAIRĖS	23	KAIP SAVAITGALIO RENGINIAI ENTUZIASTAMS PADĖS APGINTI TĖVYNĘ	50

2019 m. Nr. 2 (141)

Kariūnas

Leidžiamas nuo 1932 m. spalio 25 d.
ISSN 2029-6045

**ŽURNALO REDAKCINĖ KOLEGIJA
VYRIAUSIASIS REDAKTORIUS**
dim. plk. lt. dr. Gintautas SURGAILIS
(Gintautas.Surgailis@mil.lt,
tel. (8 5) 210 3674, KATT 24 674)

**VYRIAUSIOJO REDAKTORIAUS
PAVADUOTOJAS**
doc. dr. Manvydas VITKŪNAS
(Manvydas.Vitkunas@lka.lt)

NARIAI

mjr. Paulius DILIŪNAS
Ugdymo klausimai
(Paulius.Diliunas@mil.lt)
mjr. dr. Violeta PAKENIENĖ
Universitetinės ir karinės studijos
(Violeta.Pakeniene@mil.lt)
kpt. Dmitrij SIDENICA
Kariūnų bataliono veikla
(Dmitrij.Sidenica@mil.lt)
doc. dr. Rolanda KAZLAUSKAITĖ
MARKELIENĖ
Studijų kokybė
(Rolanda.Kazlauskaite@mil.lt)
doc. dr. Dalia PRAKAPIENĖ
Akademinės bendruomenės gyvenimas
(Dalia.Prakapiene@lka.lt)
krn. Vytenė DAGYTĖ
Laisvalaikis
(Vytenė.Dagyte@lka.lt)
krn. Giedrė GRIGŪNAITĖ
Kariūnų studijos
(Giedre.Grigunaite@lka.lt)
krn. Povilas MASONIS
Tarptautiniai ryšiai
(Povilas.Masionis@lka.lt)
krn. Ieva MAŽLEKAITĖ
Karo mokslai
(Ieva.Mazlekaite@lka.lt)
krn. Miglė NEMANYTĖ
Sportas
(Migle.Nemanyte@lka.lt)
krn. Irenijus TREČIOKAS
Gyvenimas baigus Akademiją
(Irenijus.Treciokas@lka.lt)

ŽURNALĄ RENGIA

Nijolė ANDRIUŠIENĖ
Kalbos redaktorė
Laima ADLYTĖ
Dizainerė
Irena GĀTAVECKIENĖ
Lina VAITIEKŪNAITĖ
Fotografės
Astos PETRAITĖS
viršelio nuotrauka

SPAUSDINO

Lietuvos kariuomenės
Karo kartografijos centras,
Muitinės g. 4, Domeikava,
LT-54359 Kauno r.
Tiražas 1000 egz.
Užsakymas GL-317
Žurnalas platinamas nemokamai.
Leidžiamas kas trys mėnesiai.

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJA

Šilo g. 5A, LT-10322 Vilnius

Dėl žurnalo įsigijimo prašome kreiptis:
(8 5) 210 3526, (8 5) 210 3523;
KATT 24 526, 24 523

Kariuomenės ir visuomenės vienybės dienos šventėje

Krn. Rūta VISOCKYTĖ

Ankstų gegužės 18-osios rytą gausi Karo akademijos atstovų delegacija išvyko į Tauragę, kur šiemet buvo organizuojama Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dienos šventė.

Kasmet skirtingose Lietuvos vietose vykstantis renginys pritraukia minias žiūrovų. Beveik visi Lietuvos kariuomenės daliniai parengė įdomias ekspozicijas, veiklas ir parodomąsias programas miesto gyventojams ir svečiams. Renginys prasidėjo šv. Mišiomis Tauragės Švč. Trejybės bažnyčioje. Jose dalyvavo Lietuvos kariuomenės vadas, krašto apsaugos ministras, Lietuvos karo akademijos viršininkas, Šaulių sąjungos nariai, miesto gyventojai ir

kiti garbūs svečiai, giedojo Karo akademijos vyrų choras „Kariūnas“. Iš karto po to skvere, kuriame stovi paminklas partizanams, vyko iškilminga ceremonija jų atminimui, aidėjo salvės. Choras „Kariūnas“ atliko kelias dainas. Pasibaigus ceremonijai, dalyviai patraukė į Tauragės Jono Viktoro Kalvano parką, kuriame turėjo vykti pagrindinė šventės programa.

Šiemet Karo akademija kvietė svečius priimti „Lauko universite-

to“ iššūkį – tapti „leitenantais“ per 30 minučių. Atėjusius prie Akademijos stendo pirmiausia pasitikdavo paradinėmis uniformomis pasipuošę kariūnai ir supažindindavo su atrankos į šį universitetą taisyklėmis, t. y. kaip per pusvalandį tapti „leitenantais“. „Lauko universitete“ reikėjo pasirinkti sau artimiausias studijų kryptis ir pagal jas įveikti parengtas užduotis, išlaikyti kario fizinio parengtumo testą, susipažinti su kario ekipuote ir ją pasi-

matuoti, išbandyti taiklumą šaudant iš šratasvydžio ginklų. Taip pat buvo patikrintas ir būsimųjų „leitenantų“ pastabumas ir atmintis paprašius išiminti ir išvardyti kario ekipuotės elementus. Dalyviai gavo ir asmenines vertinimo lenteles, kuriose, atlikus užduotis, buvo įrašomi įvertinimai. Galiausiai, baigus „Lauko universitetą“, iškilmingoje ceremonijoje jiems buvo suteikiamas „leitenanto laipsnis“. Jos metu dalyviams ant peties taip pat buvo dedamas kardas ir įteikiami „universiteto“ baigimo pažymėjimai.

Renginio metu kariūnai atsakinėjo į įvairius svečių užduotus klausimus, plačiau papasakojo apie dienotvarkę, dalinosi savo patirtimi. Dažniausia drąsiausi buvo jaunieji svečiai, o vyresnieji noriau išbandė kariūno rengimo ciklą. Daug dėmesio sulaukė ekipuotė, fizinio rengimo ypatumai, tačiau dažnas, pamatęs karininko kardą, kuriuo paliečiamas petys suteikiant leitenanto laipsnį, stabteldavo prie Karo akademijos stendo ir noriai fotografavosi. Kariūnai ne tik stengėsi kuo išsamiau pristatyti Karo akademiją, bet ir patys gavo puikią progą susipažinti su daliniais, kuriuose norėtų ateityje tarnauti ar apie kuriuos buvo girdėję mažiau.

Šventės dieną vyko koncertas. Jame pasirodė nemažai įvairių grupių, buvo pristatoma Lietuvos kariuomenės istorija. Didžiojoje scenoje pasirodė ir Akademijos choras „Kariūnas“. Nors jo pasirodymo metu užklupo lietus, žiūrovai ir toliau būriavosi šalia scenos, grožėjosi ne tik puošniomis kariūnų uniformomis, bet ir profesionaliai atliekamomis dainomis.

Po visą dieną trukusio renginio kariūnai dalijosi įdomiausiais jiems užduotais klausimais, svečių pasiekimais atliekant fizinio rengimo užduotis ir sužinotais naujais dalykais apie kitus kariuomenės dalinius. Tą dieną parke, galima sakyti, tilpo visa Lietuvos kariuomenė, pristatanti daugybę skirtingų patirčių. Tokiuose renginiuose kariuomenėje tarnaujantys žmonės, ištrūkę iš kasdienės rutinos, vėl gali prisiminti, kad prisiekė savo gyvybę atiduoti už Lietuvos ir jos piliečių nepriklausomybę. Tuomet išnyksta ribos tarp mūsų ir jų gyvenimų ir stiprinamas pasitikėjimas vieni kitais.

Pirmo kurso kariūnai visą savaitgalį praleido Tauragėje. Pernakvoję

Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio motorizuotajame pėstininkų batalione, sekmadienį jie išvyko į Jurbarko rajoną, kur prasidėjo žygis partizanų vado generolo Jono Žemaičio-Vytauto 110-osioms gimimo metinėms paminėti. 2,5 kilometrų nužygiavo keli šimtai žmonių. Jo metu buvo lankomi partizanų bunkeriai, prisimenama istorija. Svarbiausias žygio objektas buvo pusiaukelėje, Šimkaičiuose esantis, prezidentiniu vadinamas bunkeris – generolo Jono Žemaičio-Vytauto vadavietė, kur jis buvo suimtas. Kariūnai, nešdami Lietuvos valstybės vėliavą, kartu su kitais žygio dalyviais sėkmingai įveikė numatytą atstumą, Šimkaičių bunkeryje prie paminklo Jonui Žemaičiui-Vytautui atminti padėjo gėlių ir iššovė tris salves.

Tokie minėjimai labai svarbūs ne tik bendraujant su visuomene, bet ir kiekvienam kariūnui asmeniškai – tai puiki proga prisiminti žuvusiuosius, pamatyti, kokiomis sąlygomis kovojo ir savo gyvybę paaukojo Lietuvos partizanai.

Istorinės atminties apie generolą Joną Žemaitį puoselėjimas kariūnams yra garbinga ir svarbi pareiga.

Pirmąjį kursą bebaigiant

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija daugeliui – gana neįprastas universitetas, turintis puikią reputaciją visuomenėje, tačiau iki galo nepažintas ir paslaptinas net ir į ją įstojusiems jaunuoliams.

„Kariūno“ redakcinės kolegijos narė krn. Miglė NEMANYTĖ pasidomėjo keletu kariūnų, bebaigiančių pirmąjį kursą, įspūdžiais.

Krn. Vilius ŠIURKUS

Studijuoti Karo akademijoje nusprendžiau labai anksti. Dar mokykloje domėjausi Akademijos veikla, studijų galimybėmis, siejau su ja savo ateitį. Todėl šis pasirinkimas – ne atsitiktinumas, o kryptingas tikslo siekimas, kurį palaikė artimieji. Nemeilusiu, nauja pradžia šiek tiek gąsdino. Reikėjo įveikti profesinio tinkamumo testą, medicinos komisiją, kuo geriau išlaikyti egzaminus.

Įstojus laukė bazinis kariūno kursas. Viskas atrodė paslaptina ir įdomu. Dar vienas iššūkis – susitikti nepažįstamus kursiokus ir kartu „lipdyti“ komandą. Užsivilkus uniformą, vėl ėmė kirbėti jaudulys ir virti emocijos. Tačiau kiekvienas užtikrintai ir atsakingai žengtas žingsnis ramino, atrodė, kad viskas vyksta taip, kaip turi būti.

Grįžus iš bazinio kurso – naujos patirtys. Reikėjo apsiprasti nebe su seržantų muštru, o su vyresnių kariūnų priežiūra, gyvenimu išsveistose kareivinėse. Prasidėjus įvairių dalykų studijoms – ir vėl viskas kitaip. Iki pat šios akimirkos laikas skriejo neapsakomu greičiu. Prabėgo kariūnų krikštynos, žiemos pratybos, pirmoji sesija, įvairūs minėjimai, renginiai, varžybos – tik spėk suktis! Čia visada įdomu. Paskaitas skaito, dalijasi savo ne tik akademinėmis žiniomis, bet ir gyvenimiškais patarimais kompetentingi dėstytojai. Sporto rinktines treniruoja tituluoti, visą savo gyvenimą sportui paskyrę treneriai. Ypatingas bokso treneris Z. Gricko, kuris moko mus niekada nepasiduoti. Taip pat labai daug išmokstame iš karinio rengimo instruktorių, kurie nuoširdžiai stengiasi perduoti savo patirtį.

Lietuvos karo akademija gali pasiūlyti labai daug, reikia tik pasiimti. Kiekviena diena kupina iššūkių, kurie pareikalauja daug valios pastangų. Pati sunkiausia dalis – kova su savimi. Tačiau baigiantis pirmiems mokslo metams mano akys vis dar dega noru išmokti, sužinoti, tobulėti. Tai – mano kelias!

Krn. Vytautė KUPČIŪNAITĖ

Pirmąjį kursą baigėme labai greitai. Laikas praskriejo žaibiškai. Atrodo, tik grįžom po bazinio kurso rugšėjį, o dabar, pagalvojus, liko vos du mėnesiai ir mokslo metai bus baigti.

Pažinusi LKA iš vidaus supratau, kad tai – visai kas kita, nei aš įsivaizdavau. Šiame universitete, kaip ir kituose, ne viskas tobula, bet studentai visada nori geresnių sąlygų, o čia kariūnai ir dienotvarkės turi laikytis, ir karybos paskaitų klausytis. Tad natūralu, kad dažnai daug kas atrodo negerai. Tačiau apskritai LKA tikrai viena geriausių aukštųjų mokyklų, nes čia mokoma visko – nuo tobulo lovos paklojimo ir batų valymo iki Šiaurės Korėjos ir JAV tarptautinių santykių analizės. Per beveik metus nuo bazinio kurso išmokau daug naujų dalykų, kurie praverčia ne tik kasdieniame kario, bet ir civilio gyvenime.

Jaunam abiturientui, kuris domisi karyba, siūlyčiau nedvejoti – stoti į LKA ir išmėginti šį iššūkį, nes kuo dažniau išeisime iš savo komforto zonos, tuo mūsų gyvenimas bus įvairesnis ir įdomesnis.

Sėkmingos karjeros paslaptis – atkaklus ir nuoširdus darbas

Krn. Vytenė KUPČIŪNAITĖ

Gegužės 3-iąją Lietuvos karo akademijos pirmo kurso Žalgirio mūšio kuopos kariūnai ir mokomojo būrio kariai susitiko su Lietuvos kariuomenės vadu. Gen. ltn. Jonas Vytautas Žukas su klausytojais pasidalijo savo mintimis ir gyvenimiškais istorijomis. Susitikimo dalyviai sužinojo, kokie buvo jo pirmieji žingsniai kariuomenėje, su ko-

kiais iššūkiais ir sunkumais savo karjeroje jis susidūrė.

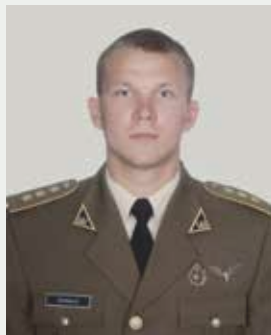
Kariūnai, turėdami tokią išskirtinę progą, gerbiamojo svečio paklausė, kokia jo nuomonė apie moterų šaukimą į karo tarnybą, ar nuo pat pradžių jis tikėjosi tapti Lietuvos kariuomenės vadu. Atsakymas buvo labai atviras: vadas pasakė, kad neturėjo tokio sie-

kio ir ketinimų, o jo sėkmingos karjeros paslaptis – atkaklus ir nuoširdus darbas, ir kartu paragino kariūnus niekada negailėti savęs, lieti prakaitą, padaryti viską dėl savo pavaldinių.

Kariūnai labai džiaugėsi turinčiu susitikimu su kadenciją baigiančiu kariuomenės vadu gen. ltn. J. V. Žuku.

AKADEMIJOS PULSAS / SUTEIKTAS AUKŠTESNIS KARINIS LAIPSNIS

Kpt. Edgarui ČERŠKUI – majoro

Kpt. Rokui KONDRUSEVIČIUI – majoro

Kpt. Gintautui RAZMAI – majoro

Kpt. Valdui VALAUSKUI – majoro

Partizanų gyvensenos rekonstrukcija – istorijos pažinimo būdas ar pramoga?

Dr. Darius JUODIS

Organizuotas antisovietinis ginkluotasis pasipriešinimas Lietuvoje truko nuo 1944 iki 1953 m. Šį laikotarpį galime pažinti skaitydami knygas, spaudą, žiūrėdami dokumentinius filmus ir pan. Bet galimas dar vienas, galbūt netipinis, pažinimo būdas – partizanų gyvensenos rekonstrukcija.

Kas yra rekonstrukcija? Paprastai aiškinant, tai – atkūrimas to, kas buvo. Mes neturime laiko mašinos ir negalime nukeliauti praeitin, pažiūrėti, kaip tada viskas vyko, bet galime pabandyti bent minimaliai atkurti kai kuriuos prabėgusių laikų momentus.

Istorine rekonstrukcija užsiimu nuo 2009 m. Pirmasis renginys, kuriame ją pritaikiau, buvo tų metų Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės diena. Tuo metu Lietuvoje profesionaliai partizanų gyvensenos rekonstrukcija dar nebuvo atliekama (veikė baltų genčių, viduramžių karybos, Napoleono laikų, Antrojo pasaulinio karo rekonstruktorių ir kiti klubai), todėl pačiam teko mokytis pasitelkus savo istorijos žinias ir nuovoką. Be abejo, man labai padėjo įgyta istoriko profesija. Kasmet gilėjo žinios, profesionalėjo požiūris į tai, ką darau, todėl dabar jau rekonstrukcijoje nepatinka kai kas, kas galėjo patikti prieš kelerius metus. Reiklumas sau ir kitiems turi kasmet augti.

Rekonstruktorius nėra aktorius. Aktorius atlieka paskirtą vaidmenį, o rekonstruktorius

ne tik vaidina, bet ir nuo pradžios iki galo kuria vaidmenį. Derina renginio scenarijus, pats rūpinasi savo apranga, ekipuote ir pan. Jei palyginsime su kino industrija, rekonstruktorius yra ir aktorius (kai kada reikia būti net kaskadininku), ir režisierius, ir kostiumų dailininkas, ir t. t. Kartais rekonstruktorių grupėse pasiskirstoma darbais, bet kiekvienas vis tiek turi išmanyti visas išvardytas sritis.

Prieš pradėdant rekonstrukciją svarbu apsirūpinti tam reikalingais daiktais (drabužiais, ekipuote ir kt.). Profesionalūs rekonstruktoriai naudoja originalius rekonstruojami laikotarpio daiktus arba tiksliai jų kopijas, pagamintas iš medžiagų, kurios tuo metu buvo naudojamos. Veiksmo metu rekonstruktorius gali turėti tik tuos daiktus, kurie tinka tam laikotarpiui atkurti (pvz., visiškai nenaudoti plastiko ir jo gaminių), dėvėti atitinkamus drabužius, net ir tuos, kurių išorėje nematyti (pvz., kojines), nes nežinai, kada rekonstrukcijoje reikės juos parodyti. Žinoma, pasitaiko klaidų, bet iš jų mokomės. Reikalingų daiktų įsigijimas, gaminimas yra nuolatinis procesas, nes vieni daiktai susidėvi, kiti tampa netinkami dėvėti. Matomoji rekonstrukcija renginyje – tai galutinis kruopštaus parengiamojo darbo rezultatas.

Iš kur mes žinome, kaip tie žmonės (konkrečiai – partizanai) atrodė? Kaip rengėsi, ką avėjo, ką nešiojosi, kokius daiktus laikė slėptuvėse. Ieškodami atsakymo turime pažvelgti į šaltinius. O jų esama bent keletas.

Pirmausia, vaizdinė medžiaga – partizanų nuotraukos. Daugelis kovotojų nevalgė fotografuoti, nors tai ypač kenkė konspiracijai. Tikriausiai tai darydami jie norėjo palikti atminimą apie save ateities kartoms. Išliko tūkstančiai Lietuvos partizanų nuotraukų. Jas slapta išsaugojo partizanų rėmėjai ar paslėpė patys partizanai, jos kaip operatyvinė medžiaga arba kaip įkalčiai sugulė sovietų saugumo bylose. Taigi šiais trimis būdais šios nuotraukos išliko iki mūsų laikų.

Panagrinėkime vieną iš šių šaltinių – konkrečią nuotrauką. Joje užfiksuotas partizanas Juozas Paliūnas-Rytas (1915–1952), partizano kelią pradėjęs 1944 m. ir žuvęs 1952 m. (žr. istorinę nuotrauką), iš pradžių buvęs eiliniu kovotoju, o partizanavimo pabaigoje

tapęs Prisikėlimo apygardos vadu. Ką ši partizano nuotrauka mums sako? Konkretus kovotojas vilki prieškarinio Lietuvos kariuomenės modelio kariškų švarku (negalime nustatyti, ar švarkas originalus, ar siūtas partizanavimo metais, nes partizanai nešiojo tiek prieškarinio uniformas, tiek siuvisi patys). Ant kairės rankovės matyti antsiuvas. Daugelis partizanų nešiojo tokius atpažinimo ženklus. Jų buvo didelė įvairovė, bet nuo 1949 m. sukurtas bendras visai Lietuvai antsiuvas. Šį rombo formos antsiuvą su Vyčio kryžiumi mato-

me prisiūtą prie partizano uniformos rankovės. Kairėje krūtinės pusėje matyti apdovanojimo ženklai (dažniausia tokius skirtingų spalvų stačiakampius nešiojo partizanai, apdovanoti už narsą kautynėse ar uolumą atliekant pareigas. Spalva priklausė nuo apdovanojimo rūšies. Taip pat ant rankovės nešioti ir sužeidimo ženklai, deja, šioje nuotraukoje jie neįžiūrimi). Ant kairės rankos partizanas segi kompasą (buvo reikalingas daug keliavusiems partizanams), o ant piršto mūvi žiedą (jo paskirtis neaiški, galbūt jis galėjo reikšti

Prisikėlimo apygardos partizanų vadas Juozas Paliūnas-Rytas

sutartą atpažinimo susitikus ženklą, bet kol kas partizanų žiedų paskirtis nenustatyta). Ant galvos užsidėjęs karišką prieškarinio Lietuvos kariuomenės modelio kepurę. Joje išgerta trikampė kokarda, naudota partizanų nuo 1949 m. Partizanas ginkluotas sovietų gamybos pistoletu kulkosvaidžiu PPD (partizanai daugiausia buvo ginkluoti sovietų ir vokiečių gamybos trumpaisiais ginklais, šautuvais, pistoletais kulkosvaidžiais, kulkosvaidžiais, kovų pabaigoje, trūkstant vokiško kalibro šovinių, jie vis dažniau naudojo sovietų gamybos ginkluotę). Nuotraukoje gerai nematyti pistoleto dėklo ir granatų, kurios irgi dažnai buvo partizanų ginkluotės dalis, taip pat planšetės, skirtos dokumentams susidėti. Partizanas apsiavęs auliniais batais, kurie buvo nepakeičiami brendant per pusnynus ir pelkes. Partizanai, gyvendami sunkiomis sąlygomis, greitai sunėšiodavo drabužius ir sudėvėdavo apavą (pvz., merkiant lietui, miegodavo miške arba drėgname bunkeryje, todėl, remiantis jų atsiminimais, drabužiai tiesiog pūdavo ant kūno). Taigi apsirūpinimas jais buvo nuolatinis rūpestis.

Partizanai stengėsi vilkėti karinę uniformą, bet ne visi ją turėjo, todėl dominavo mišrus variantas – civilinio ir karinio stiliaus drabužiai. Tai liudija ir nuotraukos.

Štai ką rekonstruktoriams pasakoja kelios nuotraukos. O jų gausybė leidžia pažvelgti į partizanų drabužius ir ekipuotę įvairiais aspektais. Bet tuo metu visos nuotraukos buvo nespaltotos, todėl negalime matyti nei daiktų, nei aplinkos, kuri supo partizanus, spalvų. Pavyzdžiui, kokios spalvos buvo jų uniformos? Greičiausiai dauguma buvo žalios, kaip ir prieškarinio Lietuvos kariuomenės. O kokios spalvos buvo kitos detalės? Kartais gali padėti to meto partizanų piešiniai. Galbūt jie nėra aukšto meninio lygio, bet suteikia nemažai vertingos informacijos. Piešiniuose matyti uniformų, antsiuvų ir kitų daiktų spalvos, ginklų rūšys ir pan.

Kitas istorinės rekonstrukcijos šaltinis – to meto dokumentai, kurių nemažai išliko. Partizanų dokumentuose aprašomi tų dienų įvykiai ir reikalai. Itin svarbūs partizanų normatyviniai dokumentai, kuriuose aprašoma apranga (pvz., rekomenduojama arba

Partizaninių kovų rekonstruktorių klubas „Partizanas“ su Lietuvos kariuomenės vadu gen. ltn. Vytautu Jonu Žuku. Minaičiai, 2016 m.

Prie paminklo Jonui Žemaičiui-Vytautui Šimkaičių miške 2019 m. gegužės 19 d.

nurodoma nešioti prieškarinio Lietuvos kariuomenės stiliaus uniformą) ir jos detalės, apdovanojimai, ginkluotė. Aišku, tai nereiškia, kad partizanų vadovybės nurodymai dėl aprangos buvo visiškai įgyvendinami, bet jais

bent iš dalies privalėta vadovautis. Tai vyko dėl objektyvių priežasčių, nes kovojant pagrindžio sąlygomis buvo sunku gauti reikiamų medžiagų, be to, dėl destruktinės sovietų saugumo veiklos nutrūkdavo partizanų tarpusavio

ryšiai, todėl normatyviniai dokumentai ne visada pasiekdavo eilinius kovotojus. Partizanų tarnybiniuose raštuose, laiškuose, dienoraščiuose užfiksuota įvairių rekonstruktoriui vertingų detalių. Tas detales jie pateikia kaip kasdienybę, jų neakcentuodami, o mums jos – autentiškas liudijimas. Iš įvairių detalių rekonstruojame vaizdą. Pvz., sužinome, ką partizanai su savimi turėjo žygyje, ką išidėdavo į planšetes ir kuprines, kam partizanų vadui buvo reikalingas švilpukas ir t. t.

Sovietų saugumo dokumentuose irgi galima rasti reikalingų rekonstrukcijai duomenų. Nors sovietiniai saugumiečiai tendencingai vaizdavo patį judėjimą, bet užfiksavo vertingų partizanų gyvenimo detalių. Pavyzdžiui, po čekistinių-karinių operacijų (po susirėmimų su partizanais arba atradus jų bunkerį) buvo surašomi aktai. Juose užfiksuota, kas buvo paimta: kokie ginklai, uniformos ar kiti buitės daiktai. Tai mums tiesioginė nuoroda, ką turėdavo partizanai. Kartais saugumiečiai paimtus daiktus nufotografuodavo, kai kada net labai detalai. Tai dabar mums vaizdinė medžiaga. Archyve teko skaityti vieną įvykių aprašymą. Sovietų saugumas rengėsi provokaciniais tikslais pastatyti bunkerį ir išvardijo visą jo inventorių. Naudingos medžiagos randame ir skaitydami rezistentų tardymo protokolus. Svarbiausia, kad rekonstruktorius sugebėtų išskirti šias detales ir jas susisteminti.

Dar vienas šaltinis – liudininkų atsiminimai. Deja, tokių žmonių nuolat mažėja. Daug prisiminimų taip ir liko niekur neužfiksuota. Dabar dar turime galimybę pabendrauti su paskutiniais to laikotarpio liudininkais. Žinoma, išleista knygų, kuriose publikuojami autentiški atsiminimai, ir atidžiai skaitant galima rasti nemažai vertingos informacijos. Beje, pasitaikė, kad liudininkai kai kurių detalių neminėdavo ne dėl to, jog nežinojo, paprasčiausiai to neakcentavo, nes jiems viskas buvo savaime suprantama, o mums tai – nepažįstami dalykai. Arba prisiminimų užrašytojai, klausinėdami liudininkus, kreipė pokalbius į aktualiausias temas, neakcentuodami rekonstruktoriams aktualių sričių. Bet reikia džiaugtis, kad iš viso šie prisiminimai išliko. Kaip minėta,

dabar daug rečiau nei prieš kelis dešimtmečius galima sutikti buvusių tikrų partizanų ar aktyvių ryšininkų, jų rėmėjų. Todėl per susitikimus dažnai jų nuodugniai klausinėjau to, ko neradau užrašytuose atsiminimuose. Štai buvusio Algimanto apygardos partizano J. Kadžionio-Bėdos paklausiau, kokius vaistus jie su savimi nešiojosi. Ir gavau atsakymą – streptocido ir rivanolio žaizdoms gydyti. Taip pat dažnai klausinėjau apie aprangą, ginklus, jų charakteristikas ir pan. Labai džiugu, kad ta karta mūsų istorines rekonstrukcijas vertina kaip prasmingą darbą. Jie visada mus palaiko, išgirstam nuoširdžių linkėjimų, paskatinimų veikti toliau. Tai, be abejojimo, mus džiugina. Visada stengiamės nusifotografuoti su buvusiais liudininkais.

Kur rekonstruktoriai parodo savo veiklą? Vis dėlto mes negyvename pagrindžio sąlygomis ir veikiame viešai. Su kolegomis esame susibūrę į rekonstruktorių klubą „Partizanas“. Mus galima pamatyti ir su mumis susipažinti įvairiuose renginiuose.

Vieną iš veiklos sričių aš vadinau renginių „papuošimu“. Mes dalyvaujame įvairiose akcijose, šventėse, žygiuose, skirtuose istorinei atminčiai puoselėti. Tiesiogiai bendraujame su žmonėmis, jiems pasakojame apie partizanus ir istorinę rekonstrukciją. Susitinkame su jaunimu edukaciniuose renginiuose. Pats dabar jau negalėčiau iš karto suskaičiuoti Lietuvos mokyklų, kuriose lankiausi kaip rekonstruktorius ir bendravau su moksleiviais. Vaizdinė medžiaga padeda lengviau ir įtaigiau perteikti istorinę informaciją. Rekonstruktorius, dalyvaujantis įvairiose šventėse ar edukaciniuose renginiuose, privalo turėti pakankamai istorijos žinių. Mes dažnai sulaukiame netikėtų klausimų apie ginklų rūšis, šovinių kalibrus ir šiaip apie partizanų gyvenimą. Šios žinios kaupiasi bėgant metams. Didžiausias mūsų kasmetinis renginys Lietuvoje – Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės dienos, vykstančios gegužės mėnesį. Tuomet pabendraujame su šimtais žmonių.

Kitas rekonstruktorių užsiėmimas – įvairių kautynių inscenizacija. Teoriškai „kautynės“ gali būti kelių rūšių. Vienos atkuriamos pagal istorinę medžiagą. Tuomet stengiamasi laikytis

istorinių faktų ir viską perteikti kuo autentiškiau. Kitos – rekonstruktorių „sukurtos“, bet ir jos turi remtis istorine logika, o ne fantazija. Kartais tokios „kautynės“ pereina ir į tiesioginį susirėmimą.

Dar vienas rekonstruktorių veiklos laukas – filmavimas, dažniausiai dokumentiniuose filmuose. Dabar gana populiaru, neturint archyvinės filmuotos medžiagos, ją pakeisti rekonstrukciniais vaizdais. Neįgudusiems rekonstruktoriams kartais nesuprantamas vienos ar kitos scenos kartojimas bent keletą kartų. Bet tai jau filmų kūrimo būdas – pastangos rasti geriausią kadra. Filmavimas irgi nėra toks lengvas rekonstrukcijos būdas. Vasaromis tenka sukaisti, o žiemomis – pašalti.

Kur slypi rekonstrukcijos „pavojai“? Negalima leisti, kad ji taptų savotišku „popsu“, parodija ar karikatūra. Rengtis bet kuo ir save vadinti „partizanų“, nors tavo apranga visiškai neatitinka rekonstruojamo laikotarpio. Rimti rekonstruktoriai tokius tipažus vadina tiesiog „pokemonais“. Tai tokių „pokemonų“ Lietuvoje irgi netrūksta. Kartais nesupranti, ar neturima elementaraus supratimo (istorijos žinių), ar tiesiog jie tai daro, kad darytų, ir mano, kad kiti vis tiek nieko nesupras. Tikriems rekonstruktoriams su tokiais ne pakeliui.

Kita vertus, rimtų, idėjų rekonstruktorių trūksta. Iš pradžių daug kas užsimano pabūti „partizanų“, bet šis noras greitai praeina, nes randa kitų užsiėmimų. Arba nuolat „neranda“ laiko, nes visuomet „užimtas“. Pats žmogus turi pajusti, kad niekieno nespaužiamas nori tapti rekonstruktoriumi. Istorinė rekonstrukcija užsiimančių žmonių kolektyvas turi remtis ne tik dalykine kompetencija, bet ir draugiškumo principu. Mes esame ne tik rekonstruktoriai, bet ir draugai, kolegos, vienas kitam padėdami, daug ką galime nuveikti. Reikia tik noro.

Taigi, kas ta istorinė rekonstrukcija? Istorijos pažinimas ar pramoga? Rengdamasis jai, surenki daug istorijos žinių, vadinasi, susipažįsti su praeimi, o vėliau savo patirtimi daliniesi su kitais. Tai ir yra istorijos pažinimas. O jei tau patinka, ką darai, tai jau yra pramoga. Vis dėlto pažinimas ir pramoga vienas kitam neprieštarauja.

Piligriminė kelionė į *Lurda*

Krn. Mindaugas ČEPONIS,
krn. Povilas MASIONIS

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Durbės mūšio II kuopos kariūnai Mindaugas Čeponis ir Lukas Čipkus gegužės 13–23 d. lankėsi Lurde. Kariūnas Mindaugas Čeponis sutiko pasidalyti šios įsimintinos kelionės įspūdžiais.

Manau, ne vienas iš mūsų esame girdėję posakį: „Svarbiausia – kelionė, o ne jos tikslas.“ Būtent po piligriminės kelionės, esu tikras, suvokiau šio posakio esmę. O Lurdas buvo tik viena stotelių, iš kurių susidėjo mano ir kursorio Luko bendra kelionės patirtis.

Bet geriausia apie ją pasakoti nuo pradžių.

Mūsų kelionė prasidėjo gegužės 13 d., atvykus prie Krašto apsaugos ministerijos durų, kur piligriminės kelionės dalyvių jau laukė keletas žmonių. Žygeiviai po truputį, gal kiek nedrąsiai, ėmė šnekučiuotis vienas su kitu. Iš pradžių buvo gana tylu, iki atvyko, galima drąsiai teigti, mūsų draugijos siela Lietuvos kariuomenės vyr. kapelionas plk. ltn. Rimas Venckus su kolega, Lietuvos kariuomenės Ordinarriato vyresniuoju kapelionu mjr. Remigijumi Monstvilu, kuris prie mūsų prisijungė Kaune. Galiausiai 8 valandą pasirodė ilgai lauktas autobusas. Pajudėję iš Vilniaus pasukome į Kauną, po to – į Marijampolę, iš kur turėjome paimti nemažai piligrimų.

Kai visi žygio dalyviai jau sėdėjo autobuse, kiekvienam buvo pasiūlyta prisistatyti ir papasakoti apie savo lūkesčius. Į pasiūlymą dalis reagavo gana skeptiškai, bet būtent tai vėliau padėjo suvokti, kaip pasikeitė kiekvienas iš mūsų, kai važiuojant atgal reikėjo pa-

komentuoti šios kelionės potyrius.

Kelionė, pajvairinama maldomis ir giesmėmis, tęsėsi, iki pasiekėme Varšuvą, tiesa, neretai sustodami pavalgyti ar pasivaikščioti. Čia mus pasitiko draugiški Lenkijos kariuomenės kariai – leido apsistoti savo kareivinėse, pasiūlė pusryčius ir vakarienę. Kitą dieną piligrimų laukė dar ilgesnis kelias iki Hanoverio, kur turėjome nakvoti. Kelionė autobusu antrąją dieną nelabai skyrėsi nuo pirmosios dienos: netrūko nei giesmių, nei geros nuotaikos. Vakare, apie 18 valandą, atvykome į nakvynės namus, čia mus pasitiko nuotaikinga šeimininkė. Pasistiprinę turėjome laisvo laiko, tad vieni liko prie stalo, o kiti išėjo pasivaikščioti po gražų užmiestį. Tačiau ypatinga akimirka buvo visiems grįžus ir vėl susėdus prie stalo. Suskambo lietuvių liaudies dainos, ir atrodė, kad sustojo laikas, – pajutome, kad esame artimi, bendruomenė.

Trečiąją kelionės dieną įveikėme ilgiausią atstumą. Traukiniu iš Vokietijos Hanoverio važiuojome į pietus pro Šveicariją (naktį) ir galiausiai pasiekėme Lurdą, Prancūzijos pietvakariuose ir tik 10 km nuo Ispanijos sienos esantį miestą. Kelionėje pro langą matėme daug įstabių ir skirtingų gamtovaizdžių – nuo pramoninių Vokietijos miestų iki Prancūzijos kaimų, neapripiamų vynuogynų. Laimė, su mumis

vyko vokiečių kariai, o kelionėje turėjome pakankamai laiko su jais susipažinti, pabendrauti, tad liūdna nebuvo. Naktį traukinyje skambėjo muzika, vyko šokiai, kartą tokie audringi, kad kariai sugebėjo įsiūbuoti vietoje stovintį vagoną.

Kitos dienos vakarą galiausiai atvykome į Lurdą ir apsigyvenome papalpinėse. Nekantraudami laukėme rytojauš. Tiesa, verta paminėti, kad, tik atvykus, kaitrią saulę pakeitė lietaus debesys ir nebeišsisklaidė iki viešnagės pabaigos.

Atsikėlę penktadienį nuvykome prie grotos, kur ligotai mergaitei Bernadette'ai Soubirous apsišvieškė Švč. Mergelė Marija. Ten dalyvavome šv. Mišiose, kurias laikė mūsų kapelionai. Po mišių turėjome laisvo laiko šiam gražiam miestui apžiūrėti, pabendrauti su labai draugiškais vietos gyventojais. Atėjęs vakarui, 21 valandą, visų laukė atidarymo ceremonija, joje Lietuvai atstovavo Garbės sargybos kuopos kariai. Be to, likome nustebinti užsienio šalių kariuomenių orkestrų – kiekvienas jų pasirodymas baigdavosi ovacijomis, buvo vainikuojamas audringais plojimais.

Šeštadienis – intensyviausia diena. Karo akademijos kariūnams teko garbė atstovauti Lietuvai vėliavų grupėje. Iš ryto dalyvavome šv. Mišiose stovy-

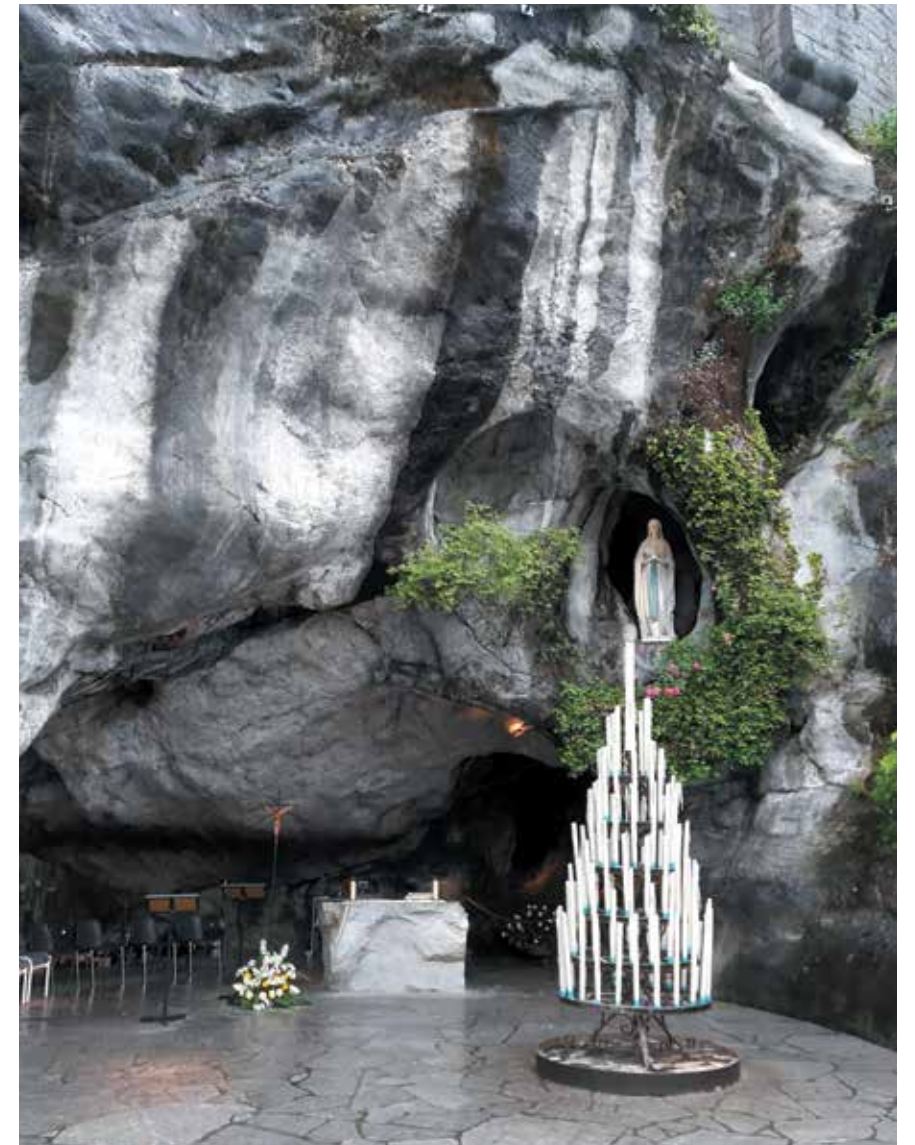
klavietėje, po jų mūsų laukė Kryžiaus kelias su stotimis, kuriose žmonės dalijasi savo mintimis ir išpučiais. Paskui iškilmingame renginyje su kitų šalių vėliavų grupėmis stovėjome prie paminklo Šarliui de Goliui. Galiausiai vakare patyrėme bene išpudingiausią akimirkas žengdami Švč. Mergelės Marijos procesijoje.

Nakties prieblandoje vilnijo žvakių jūra, gal apie 20 tūkstančių žmonių susikauptę giedojo ir kėlė žvakes skambant „Ave Maria“. Tikiu, kad ši giesmė palietė kiekvieno iš jų širdį.

Sekmadienį dalyvavome tarptautinėse šv. Mišiose ir uždarymo ceremonijoje, vakare klausėmės Vokietijos kariuomenės orkestro koncerto. Šis muzikos kolektyvas mus lepino klasikiniiais kūriniais ir grupės „ABBA“ dainomis, kurių versijos pritaikytos orkestrui.

Pirmadienio rytą susiruošėme namo: iš pradžių važiuojome traukiniu, paskui kelias dienas – autobusu. Štai tada jau galėjome atsipūsti, pasidalyti savo mintimis apie išpuodingą kelionę...

Nuoširdžiai tikiu, kad kiekvienas iš mūsų šioje piligriminėje kelionėje patyrė kažką gero, nesvarbu, to tikėjosi, ar ne: gal atnaujino senus ryšius ar užmezgė naujų, gal praturtino savo dvasinį pasaulį ar tiesiog galėjo nors trumpam pabėgti nuo kasdienių slepiančių rūpesčių ir geriau pažinti save.

Kariūnų bataliono vado taurė lieka „oršiečių“ rankose

Krn. Aivaras GIEDRAITIS

Gegužės 13 d. 8 val. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje iš Kariūnų bataliono vado lūpų nuskambėjo ištisus metus Akademijos kariūnų laukti žodžiai: „Pradedame Kariūnų bataliono vado taurės varžybas!“ Prasadėjo visą savaitę trukusios varžybos, kuriose susirungė Žalgirio mūšio, Durbės mūšio, Oršos mūšio ir Saulės mūšio kuopos. Tai buvo puiki proga jų atstovams parodyti išugdytą greitą ir tikslingą mąstymą, ištvermę, greitį, jėgą ir, visų svarbiausia, savo komandinio darbo pranašumus.

Nuo antradienio iki pat ketvirtadienio vakaro Karo akademijos stadiono futbolo ir krepšinio aikštėse liejosi prakaitas, vyravo įtampa, aidėjo kariūnų palaikymo komandų šūksniai. Šiose varžybose kuopos parodė ne tik savo sugebėjimus valdyti kamuolį kojomis ir rankomis, bet ir komandinį įdirbį. Visos jos šioms varžyboms buvo ypač gerai pasiruošusios – dalyviams teko nemažai padirbėti, o žiūrovams buvo

įdomu tai stebėti. Galutinėje įskaitoje futbolo varžybose pirmąją vietą užėmė Žalgirio mūšio kuopa, antrąją – Durbės mūšio kuopa, trečiąją – Oršos mūšio kuopa. Krepšinio varžybose pirmoji vieta atiteko Saulės mūšio kuopai, antroji – Oršos mūšio kuopai, trečioji – Žalgirio mūšio kuopai.

Penktadienį 9.55 val. į Karo akademijos stadioną griausmingai įžengė praėjusiais metais Kariūnų bataliono vado taurės varžybas laimėjusi Oršos mūšio kuopa. Jos kariūnų rankose tviskėjo „metai iš metų“ perduodama taurė. Visų akys, kupinos kovingumo ir užplūdusio konkurencijos jausmo,

buvo nukreiptos į šią taurę – varžybų dalyviai stebėjo, kaip ji iš „oršiečių“ rankų perduodama Kariūnų bataliono vadui. Ore tiesiog tvyrojo įtampa. 10 val. buvo tartas sveikinimo žodis, o po jo prasidėjo paskutinė varžybų diena.

Pirmoji rungtis – karinė estafetė, kurios metu penki vienos kuopos kariūnai turėjo lenktyniauti su penkiais kitos kuopos kariūnais. Estafetę sudarė keletas paeiliui atliekamų pratimų. Iš pradžių pirmasis kariūnas bėga 20 m, nuo žemės paima šalną ir grįžęs prie starto linijos uždeda paskutiniajam kariūnui. Antrasis kariūnas bėga 30 m, nuo žemės paima šarvinę liemenę ir grįžęs ją taip pat uždeda paskutiniajam eilėje. Trečiasis kariūnas bėga 50 m, griebia kuprinę ir grįžęs kartoja tą patį, ką darė pirmi du kariūnai. Ketvirtasis kariūnas bėga 100 m ir surenka ant žemės išmėtyto G36 KA4M1 dalis. Surinkęs ją, atlieka funkcinį ginklo patikrinimą ir skuodžia iki paskutinio kariūno. Penktasis kariūnas, vos gavęs ginklą, lekia aplink Akademijos stadioną su pilna ekipuote apie 330 m. Šioje rungtyje svarbiausia išlaikyti tempą, koordinaciją ir turėti šalia palaikymą, be kurio būtų sunkiau įveikti tuos paskutinius 330 m. Greičiausiai estafetę įveikė Oršos mūšio kuopa, kurią palaikantys šūksniai skambėjo per visą Antakalnį.

Antroji rungtis – „gaidžių peštynės“. Jų metu du kariūnai surištomis rankomis ir klūpodami varžėsi tarpusavyje – bandė nuversti arba išstumti vienas kitą iš ringo. Šiais metais ši rungtis vyko šiek tiek kitaip negu anksčiau – į ringą buvo įleidžiama po du vienos kuopos kariūnus. Vienu metu rungėsi keturi kariūnai. Ši rungtis reikalauja fizinį jėgų, susiklausymo, greito ir tikslaus mąstymo, o kartais – ir tinkamu metu panaudotos improvizacijos. Ją laimėjo Durbės mūšio kuopa.

Trečioji rungtis – prisitraukimai su šarvine liemene, šalnu ir ginklu. Iš kiekvienos kuopos paskirti penki tvirčiausi kariūnai su ekipuote pakaitomis darė prisitraukimus. Per dvi minutes jie turėjo taisyklingai, t. y. visiškai prisitraukdami (skersinis – po smakru, o rankos nusileidus – ištiestos), padaryti kuo daugiau prisitraukimų. Šioje rungtyje visos kuopos surinko apylygiai taškų, visgi pirmoji buvo Žalgirio mūšio kuopa.

Ketvirtoji rungtis – statinės ride-nimas užrištomis akimis. Trys kariūnai ir vienas vedantysis, šios komandos lyderis, turėjo nuridenti statinę vingiuota trasa pirmyn ir atgal tris kartus. Šioje rungtyje ne veltui buvo paskirtas komandos lyderis, turintis tvirtą, skardų ir aiškiai artikuliuojamą balsą, kad koordinuotų veiksmus, nusakytų kitiems kariūnams (kurie turėjo viską atlikti užrištomis akimis), kaip be jokių nesklandumų įveikti trasą. Vienoms kuopoms statinę ridenti sekėsi geriau, kitos – šiek tiek atsiliko, tačiau, kaip ir praeitais metais, šią rungtį laimėjo Oršos mūšio kuopa. Šios kuopos kariūnai dar kartą įrodė, jog pasižymi ne tik stipriais balsais, bet ir lyderio savybėmis, gebėjimu vesti savo karius pirmyn.

Penktoji rungtis, sukėlusį daugiausiai atgarsių, sūksnių ir palaikymo, – kulkosvaidžio FN MAG laikymas. Keturi tvirčiausi kiekvienos kuopos atstovai turėjo stovėdami laikyti kulkosvaidį pečių lygyje, nenuleisdami žemiau prie uniformos prisūto kariūno laipsnį žyminčio ženklų. Taigi iš pradžių tarpusavyje rungsi keturi kariūnai, o po minutės liko jau tik du – Saulės ir Oršos mūšio kuopų atstovai. Jie, negailėdami jėgų, tarpusavyje

varžėsi, iki pirmieji prakaito lašai pradėjo varvėti nuo nosių. Akys žibėjo noru „ištraukti“ pergalę, ausyse skambėjo palaikymo sūksniai. Kiekvienas, kas kaip mokėjo, palaikė savo atstovą: vieni – morališkai, kiti – mintimis, treči – sūksniais ir t. t. Saulės mūšio kuopos atstovui nuleidus FN MAG, Oršos kuopos gerbėjų pusėje pasigirdo džiaugsmo kupini balsai. Šios kuopos kariūnai kulkosvaidį išlaikė net 2 minutės ir 13 sekundžių.

Šeštoji, paskutinioji, rungtis – virvės traukimas. Čia rungsi šeši vienos kuopos kariūnai su tiek pat kitos kuopos kariūnų. Tvyrojo susikaupimas ir tyla. Dvylika kariūnų, dvidešimt keturi delnai, tvirtai sugniaužę virvę, dvidešimt keturios kojos, įsmigusios į žemę, ir šimtai akių, stebinčių virvę, laukė rungties starto. Vos tik buvo duota komanda, abiejose pusėse pasigirdo galingas sirgalių skandavimas. Vienos kovos vyko ilgai, kitos – netruko nė minutės, bet visas rungties laikas prabėgo labai greitai. Praslystanti pro rankas virvė, slidi žemė, neleidžianti sukibti batams, ir dažnai girdėta frazė „nelaiminga pusė“ nesutrukdė Oršos mūšio kuopos virvės traukėjams laimėti šios rungties.

Pasibaigus visoms rungtims, kai

kariūnai išsirikiavę laukė baigiamojo Kariūnų bataliono vado žodžio, visi pripažino, kad šios varžybos buvo nelengvos. Jos pareikalavo ypatingo susikaupimo, daug jėgų, greičio, ištvermės, mąstymo lankstumo ir prakaito. Tik labiausiai atsidavę sportui galėjo iškovoti Kariūnų bataliono vado taurę. Suskaičiavus galutinius rezultatus, kuopos pasiskirstė taip: ketvirtą vietą užėmė Durbės mūšio kuopa, trečiąją – Saulės mūšio kuopa, antrąją – Žalgirio mūšio kuopa. Anksčiau vyravusi tradicija, kad kiekvienais metais varžybas laimi antrasis kursas, šiemet nebuvo pratęsta – pirmąją vietą užėmė ir antrus metus iš eilės savo pranašumą įrodė Oršos mūšio kuopa! Ši kuopa ne tik neprarado savo įgūdžių ir gebėjimų, bet, net ir nebūdama visos sudėties (dvylika jos kariūnų buvo komanduoti dėl mainų programos), sugebėjo pasiekti užsibrėžtus tikslus – laimėti varžybas! Laimėjusiems kariūnams jau nuo pirmojo kurso buvo aišku, jog niekada nebūna lengvo kelio, kaip ir nėra tokios užduoties, kurios „oršiečiai“ negalėtų įveikti. Šiuo metu Oršos mūšio kuopa yra pavyzdys, kad nieko neįmanoma nėra – Kariūnų bataliono vado taurė vėl jų rankose!

Penktadienis kitaip...

Krn. Vytenė DAGYTĖ

Šiltą ir saulėtą birželio 21-osios, penktadienio, rytą Durbės mūšio kuopos kariūnai praleido kitaip nei įprastai. Kadangi sportas – neatsiejama kariūnų gyvenimo dalis, jiems buvo surengta grupinė treniruotė. Šį kartą ją vedė trenerė Eglė Graževičiūtė. Jos vadovaujami kariūnai atliko įvairius fizinius pratimus, išbandė savo jėgas. Tai buvo puikus būdas šiek tiek atitrūkti nuo kasdienės rutinos ir kitaip, tačiau ne mažiau aktyviai ir smagiai, praleisti laisvalaikį. Po treniruotės, nors ji ir pareikalavo nemažai jėgų, visų veiduose švietė šypsenos – taip energingai ir nuotaikingai prasidėjo nauja diena!

Kūrybinis sprendimų priėmimas: inovatyvi sprendimų priėmimo metodika būsimam karininkui

Karinėje doktrinoje nurodyta, kad „Lietuvos kariai turi gebėti mąstyti kūrybiškai, o veikti labai lanksčiai“. Kaip tai įgyvendinti? Atsakymo Lietuvos karo akademijos dėstytojai ieškojo JAV Jungtinio specialiųjų operacijų universiteto kursuose.

Prof. dr. Rasa SMALIUKIENĖ

Lietuvos kariuomenės Specialiųjų operacijų pajėgų kvietimu penki Akademijos dėstytojai prisijungė prie mokymų, kuriuos gegužės 13–17 d. vedė JAV Jungtinio specialiųjų operacijų universiteto dėstytojai, dalyvių. Šių kursų metodika tokia pat, kaip ir taikoma mokant JAV specialiųjų operacijų pajėgų karius, o kursų esmę sudaro kūrybiškas problemų sprendimas. „Kūrybiškas problemų sprendimas – tai naujas, neišbandytas metodas, apimantis begalę įvairių technikų, padedantis spręsti problemas, reaguoti į iššūkius, išvelgti potencialias galimybes, skatinantis reikšti savo mintis, tačiau kartu ir šiklausyti į komandos narių nuomonę, rasti bendrą sprendimą, efektyviai siekti naujų rezultatų. Visa tai – ko neretai pristingame savo kasdienėje veikloje ar auditorijoje“, – teigia šiuose kursuose dalyvavęs prof. dr. Aidas Vasilis-Vasiliauskas.

Kursų metodika apima keturių etapų ciklą. Čia mokoma taikant vadinamąjį „dvigubo deimanto“ principą. „Dvigubo deimanto“ principo esmė – tai, kad bet kokią problemą turime pradėti spręsti pasitelkę divergencinį mąstymą, t. y. į problemą ir jos sprendimus

žiūrėti plačiai, atvirai, neatmesdami ir nekritikuodami nė vienos galimybės. Antrasis „dvigubo deimanto“ etapas įpareigoja taikyti konvergencinio mąstymo principus, t. y. mąstyti koncentruotai, pasirinkti vieną arba kelias problemas ar sprendimus. Mąstymo keitimas vyksta du kartus – vieną kartą, kai patvirtiname problemos apibrėžimą, antrą – kai kuriame sprendimą.

„Iš esmės kūrybiškas problemų sprendimo metodas yra universalus. Jis gali būti taikomas tiek kaip inovatyvi mokymo priemonė, tiek kaip metodas, padedantis nustatyti ir spręsti realias gynybos ir saugumo problemas. Metodo esmę sudaro nuoseklus ciklas, kurio metu pasitelkus kūrybiškumą kuriamas iš esmės naujas sprendimas. Metodo taikymas studijų procese sudaro galimybę ugdyti kariūnų gebėjimą priimti efektyvius nestandartinius sprendimus, gerina komandinio darbo įgūdžius, didina empatiją ir pagarbą vienas kitam, skatina kūrybiškumą ir įvairiapusiškumą“, – sako Karo akademijos Strateginio valdymo katedros vedėja doc. dr. Vidmantė Giedraitytė.

„Dvigubo deimanto“ metodą 2005 m. sukūrė Britų dizaino taryba, ir jo tai-

kymo variantus į keturias grupes sugrupavo 25 dizaino technikai. Metodas buvo pritaikytas skirtingoms organizacijoms įvairiose veiklos srityse. JAV Jungtinio specialiųjų operacijų universiteto dėstytojai šį metodą interpretuoja naudodami keturis etapus: „Išsiaiškink“, „Generuok idėjas“, „Išplėtok“ ir „Įgyvendink“, o divergencinį ir konvergencinį mąstymą taiko kiekviename šių etapų.

Pirmajame etape „Išsiaiškink“ iškeliami tikslai, vizija išspręsus problemą, renkami duomenys, leidžiantys aiškiau suprasti tikslus ir norus ar trukdžius. Čia siūloma taikyti klausimų technikas, minčių žemėlapius, HMW (How Might We..?) klausimų seriją. Etapas užbaigiamas aiškiu teiginiu, kuris skatina ieškoti sprendimų ir netradiciškai mąstyti.

„Šis etapas leidžia atverti asmeninio ir komandos kūrybiškumo potencialą bei jį tikslingai valdyti siekiant rezultato. Taikomos technikos gali būti naudojamos įvairiais tikslais – nuo asmeninių sprendimų iki organizacinio pokyčių projektavimo. Jei turėčiau išsirinkti vieną iš jų, tikriausiai pasirinkčiau HMW metodą. Vien sakinio „Kaip mes galėtume?“ formuluotė mus

įkvepia judėti, ieškoti galimų problemos sprendimo variantų, ir kaip tik to, manau, šiandien labai reikia įvairiose situacijose“, – tvirtina doc. dr. Virgilija Vasilienė-Vasiliauskienė.

Antrajame etape „Generuok idėjas“ keliamos idėjos, kurios atsako į iškeltą problemą klausimą. Šiame etape taikant divergencinį mąstymą vengiama kritikos, skatinamas kūrybiškumas. Naudojami atitinkami metodai: minčių lietus, asociacijų metodas, SCAMPER technika ir kt.

„Dažnai problemoms spręsti taikomi gerai žinomi įrankiai. Tačiau būtent idėjų generavimas leidžia išplėsti mąstymą, įtraukiant daugiau klausimų, daugiau kintamųjų prieš pradėdant tobulinti procesą ar spręsti problemą. Mokymų metu susipažinome su įdomiu idėjų generavimo metodu – *Kūrybiškumo matrica* (žr. pav. žemiau), kuris leidžia kiekvieną iškeltą klausimą „Kaip mes galėtume?“ (angl. HMW – How Might We?) pažinti per

šąsą su problema svarbiais aspektais, kurie padeda įgyvendinti sprendimus. Toks įrankis padeda išplėsti mąstymo ribas, o problemos sprendimą – nauju požiūriu, atrasti svarbiausius idėjos elementus, kurie turės didžiausią poveikį problemos sprendimui. Tačiau išplėtus idėjų spektrą (generuojant idėjas), svarbu suprasti, kurios iš jų labiausiai susijusios su problemos sprendimu ir turės didžiausią siektiną poveikį“, – teigia Gynybos technologijų katedros docentė dr. Jolanta Sabaitytė.

Trečiajame etape „Išplėtok“ pasitelkiamas divergencinis mąstymas, idėjos vertinamos atsižvelgiant į galimybes, vėliau, mąstant konvergenciškai, formuluojami, vertinami ir stiprinami sprendimai, pasirenkamas vienas problemos sprendinys, kuriamas jo įgyvendinimo prototipas. Taikomi įvairūs metodai, leidžiantys įvertinti alternatyvas, tokie kaip sprendimų matricos, rizikų vertinimas, prototipų kūrimas, POINT metodas.

Prof. dr. R. Smaliukienė,
doc. dr. V. Giedraitytė,
doc. dr. V. Vasilienė-Vasiliauskienė

Paskutinis, ketvirtasis, etapas „Įgyvendink“ leidžia kompleksiskai įvertinti sprendimo aplinką ir apžvelgti jam palankius ir nepalankius veiksnius. Šiame etape kuriamas konkretus sprendimo įgyvendinimo planas taikant veiklo žingsnių matricą, mokymosi ciklo metodą, rezultatų matavimo sistemą ir kt.

„Šis kursas – tai neįkainojama patirtis ir tik geriausios emocijos. Yra begalės konferencijų, seminarų ir kvalifikacijos kėlimo kursų, kuriuose gvildenamos XXI amžiaus sprendimų priėmimo teorijos, koncepcijos ir metodikos. Ne viename tokių renginių, tiesą sakant, yra tekę dalyvauti. Vienuose buvo įdomu pasiklausti pranešėjų, kituose – pabandyti kažką padaryti praktiškai pačiam. Tačiau apie *Joint Special Operations University* dėstytojų surengtus kūrybiško problemų sprendimo (*Creative Problem Solving*) mokymus Lietuvos kariuomenės Spe-

cialiųjų operacijų pajėgų atstovams ir Lietuvos karo akademijos dėstytojams galima pasakyti viena – įtraukiantys ir prikaustantys nuo pirmos iki paskutinės minutės. Ir tam yra nemažai priežasčių.

Pirmiausia norėtusi paminėti nuoširdžius ir profesionalius instruktorius, kurie negailėjo pastangų, kūrė nepakartojamą darbo atmosferą, aiškiai dėstė teoriją ir viską grindė konkrečiais praktiniais pavyzdžiais. Antra – mokymų dalyviai. Nesvarbu, ar pažįstami kolegos, ar pirmą kartą sutikti žmonės. Visi draugiški, linksmi, entuziastingi... Manau, daugeliui dalyvių jau po pirmos mokymų dienos kilo tas pats jausmas – net ir su pirmą kartą susitiktais žmonėmis galima dirbti vienoje komandoje ir žingsnis po žingsnio susipažįstant su kūrybinio problemų sprendimo principais siekti įgyvendinti gautas užduotis draugiškai, kolektyviai, entuziastingai. Galiausiai ir

pats mokymų objektas – kūrybiškas problemų sprendimo metodas – taip pat gali būti įvardytas kaip mokymų sėkmės veiksnys“, – teigia prof. dr. A. Vasilis-Vasiliauskas. „Tai ne tik nauji sprendimų priėmimo metodai, bet ir galimybė generuoti idėjas bei netradicinius, inovatyvius sprendimus kartu su Specialiųjų operacijų pajėgų kariais – štai didžiausia šių kursų nauda“, – apibendrina dr. V. Giedraitytė.

JAV Jungtinis specialiųjų operacijų universitetas rengia specialiųjų operacijų pajėgas, kurios būtų pajėgios keisti strateginę aplinką. Universitete atliekami specialiųjų operacijų tyrimai ir analizės. Tai – aukštąjį išsilavinimą teikianti institucija, įkurta 2000 m. Be reguliarių kursų ir programų, universitetas organizuoja išvykstamuosius kursus. Tačiau, pasak šių kursų vadovo, tai pirmas kartas, kai kūrybiškų sprendimų priėmimo kursai vyksta ne JAV teritorijoje.

Viktorina Generolo Jono Žemaičio 110-osioms gimimo metinėms paminėti

Krn. Augustas ALIŠAUSKAS, krn. Lukas GORODECKAS, krn. Miglė MATAITYTĖ

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, atsižvelgdama į tai, kad šiais metais yra minimos 110-osios generolo Jono Žemaičio gimimo metinės, 2019-uosius paskelbė Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio Prezidiumo pirmininko generolo Jono Žemaičio-Vytauto metais. Todėl Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Studentų atstovybė kartu su Kariūnų batalionu nusprendė Lietuvos mastu organizuoti viktoriną, skirtą generolo Jono Žemaičio 110-osioms gimimo metinėms paminėti.

Viktorina buvo organizuota dviem etapais. Pirmasis, atrankinis, etapas vyko Klaipėdoje, Rukloje ir Alytuje, antrasis, finalinis, į kurį buvo pakviestos visos komandos, geriausiai pasirodžiusios atrankiniuose etapuose, – Vilniuje. Viktorinoje dalyvavo Lietuvos kariuomenės daliniai ir įvairių Lietuvos mokyklų moksleiviai.

Viktorinos atrankinis etapas vyko gegužės 20–24 dienomis skirtinguose Lietuvos kariuomenės daliniuose. Kariūnai lankėsi ir vedė viktoriną Vaidoto mechanizuotajame pėstininkų batalione, kuriame varžėsi net 11 šauktinių komandų. Tačiau į finalinį etapą Vilniuje pateko tik 5 geriausiai pasirodžiusios komandos. Gegužės 23 dieną kariūnai vyko į pajūrį, kur Lietuvos didžiojo kunigaikščio Butigeidžio dragūnų batalione organizavo antrąjį atrankinį etapą. Čia aiškiai pirmavo Štabo kuopos atstovai – „Dragūnų“ komanda. Štabo kuopos atstovai, aplenkę Klaipėdos „Varpo“ gimnazijos moksleivius, iškovojo teisę dalyvauti finaliniame etape. Galiausiai viktoriną vainikavo atrankinis turas, vykęs Alytuje, Didžiosios kunigaikštienės Birutės ulonų batalione. Paskutiniame

atrakiniam etape susirungė 5 komandos, tarp kurių buvo ir kvietinė Putinų gimnazijos komanda, sudaryta iš Lietuvos šaulių sąjungos jaunųjų šaulių. Tačiau moksleiviams vėl nusišypsojo fortūna. Alytuje geriausiai pasirodė ir galimybę dalyvauti finale iškovojo Didžiosios kunigaikštienės Birutės ulonų bataliono komanda „At-eina ulonai“.

Birželio 7-ąją visos atrankiniuose turuose puikiai pasirodžiusios komandos atvyko į finalinį etapą, kuris vyko Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje, Vilniuje. Tam, kad finalas taptų įsimintinesnis, kariūnai visiems atvykusiems finalinio etapo dalyviams suorganizavo ekskursiją po Lietuvos karo akademiją. Dalyviai buvo supažindinti su studijų programomis, atrankos kriterijais, gyvenimo, studijų ir laisvalaikio sąlygomis. Po trumpos ekskursijos visos komandos pradėjo pasiruošimą leliamam finaliniam etapui. Finaliniame etape klausimai apėmė įvairias temas: generolo Jono Žemaičio gyvenimą, Partizaninį karą, šiuolaikinę Lietuvos kariuomenę ir Karo akademiją. Kova tikrai nebuvo lengva, jau nuo trečiojo viktorinos turo pirmosios

trys komandos turėjo vienodą skaičių taškų. Po penktojo, paskutiniojo, turo situacija nepasikeitė. Dėl to kariūnai pirmosioms trimis komandoms skyrė papildomų klausimų, vieną iš jų pateikė LKA viršininko pavaduotojas ugdymui plk. ltn. Paulius Diliūnas. Būtent po jo užduoto klausimo galutinai paaiškėjo komandų užimtos vietos. Trečiąją vietą užėmė Vaidoto mechanizuotojo pėstininkų bataliono šauktinių komanda, antrąją – Lietuvos didžiojo kunigaikščio Butigeidžio dragūnų bataliono šauktinių komanda, o viktorinos nugalėtojais tapo Didžiosios kunigaikštienės Birutės ulonų bataliono šauktinių komanda.

Visi kariūnai, kurie prisidėjo prie viktorinos organizavimo, džiaugiasi šiuo renginiu, nes būtent jo metu ne tik paminėjo generolo Jono Žemaičio 110-ąsias gimimo metines ir skatino patriotizmą, bet ir aplankė kitus Lietuvos kariuomenės dalinius, galbūt būsimas tarnybos vietas.

Tikimės, kad ši įdomi viktorina taps tradiciniu Karo akademijos renginiu ir dėkojame visiems, dalyvavusiems viktorinoje ir prisidėjusiems ją organizuojant.

Šiuolaikinės visuomenės ugdymo veiksniai – ateities gairės

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje 2019 m. gegužės 10 d. įvyko 5-oji mokslinė konferencija „Šiuolaikinės visuomenės ugdymo veiksniai“.

Doc. dr. Dileta JATAUTAITĖ

Į šį renginį kasmet sukvičiamas gausus būrys Lietuvos ir užsienio mokslininkų mokslo tyrimų rezultatų, šiuolaikinio aukštosios mokyklos ugdytinio gebėjimų veikti kintančiame pasaulyje aptarti, taip pat siekiant paskatinti diskusijas Lietuvos karininkų rengimo klausimais, o kalbų specialistus (dėstytojus ir mokslininkus) pasidalyti savo naujausiais didaktikos pasiekimais.

Kartu tikimasi, kad krašto apsaugos sistemos ir Karo akademijos karininkai, doktorantai ir dėstytojai turės galimybę aprobuoti savo pedagoginę ir mokslinę veiklą skaitdami humanitarinės ir socialinės sričių, kurių išmanymas taip pat svarbus norint parengti aukštos kvalifikacijos, kompetentingą karininką, mokantį ne tik ginklais, bet ir kitomis priemonėmis spręsti konfliktus, siekiantį taikos ir darnos remiantis įgytomis humanitarinių ir socialinių mokslų žiniomis ir kompetencijomis.

Šiomet, kaip niekad, Karo akademija sulaukė didelio mokslininkų, doktorantų ir lektorių dėmesio, todėl teko organizuoti tris sekcijas ir pažadėti dalyviams, kad kitais metais bus įsteigta ir ketvirta. Konferencijos dalyviai aktyviai dirbo humanitarinių ir socialinių mokslų sekcijoje „Kompetencijų ugdymas šiuolaikinėje aukštojoje mokykloje“, karo mokslų sekcijoje „Karinių rengimo aktualijos globalizacijos kontekste“ ir kalbų sekcijoje „Mokymo(si) metodų, skirtų kalbų kompetencijoms ugdyti, įvairovė“.

Konferencijoje savo filosofinė-

Prof. dr. Gertas-Rudigeris Wegmarshausas

Prof. dr. Mantas Bileišis

mis įžvalgomis ir samprotavimais apie šiuolaikinio pasaulio ir aukštojo mokslo dermės principus, pasitelkdamas Imanuelio Kanto, Hanos Arendto ir Džono Diujo, žymių šviesuolių edukologų, filosofinius apmąstymus, pasidalijo profesorius dr. Gertas-Rudigeris Wegmarshausas (Vokietija). Netiesioginę žalą vartotojui informacinėje srityje savo pranešime analizavo Lietuvos kariuomenės Mokymo ir doktrinų valdybos vado pavaduotojas plk. ltn. Valerijus Šerelis. Mykolo Romerio universiteto profesorė dr. Vaiva Zuzevičiūtė pristatė rizikų internete įstatymų vykdytojų požiūriu ilgalaikių tyrimų, vykdomų šioje mokslo institucijoje, rezultatus.

Labai įdomi ir aktuali buvo Lietuvos kariuomenės vado patarėjo, Klaipėdos universiteto prof. dr. Valdo

Rakučio pranešime „Karinių rengimo modelis: istorinė perspektyva ir aktualijos“ pateikta istorinė apžvalga ir išvados. Be šių plenarinio posėdžio metu skaitytų pranešimų, buvo pristatyta daug įdomių ir labai aktualių kitų Lietuvos ir užsienio aukštųjų mokyklų mokslininkų (Vilniaus universiteto, Kauno technologijos universiteto, Mykolo Romerio universiteto, Vytauto Didžiojo universiteto, Klaipėdos universiteto, Lietuvos karo akademijos, Lietuvos aukštosios jūrų jėgų mokyklos, Vilniaus kolegijos, Daugpilio universiteto ir kt.) darbų. Garbinga profesūra diskutavo mokslo, į studentus orientuotų studijų principų taikymo, lyderystės, užsienio kalbų mokymo ir kitais klausimais.

Ši konferencija pasirodė esanti labai svarbi ir aktuali ne tik Lietuvos karo

akademijai, bet ir platesnei Lietuvos ir užsienio akademinėi bendruomenei, nes kariai yra aktyvūs jos nariai. Kartu su kolegomis jie pasirengę ieškoti naujų problemų sprendimo būdų, skatinti humanitarinių ir socialinių mokslų plėtrą, analizuoti su lyderyste susijusius klau-

simus ir bendromis jėgomis tinkamai ugdyti Lietuvos, t. y. kartu ir NATO, ateities karį, gerai išmanantį socialinius ir humanitarinius aspektus, šiuolaikinę karybą, gebantį veikti daugianacionalinių pajėgų sudėtyje, plataus spektro ir įvairaus intensyvumo operacijose.

Kariuomenė – Lietuvos valstybingumo ir nepriklausomybės, tautos idealų ir siekių gynėja ir sergėtoja. Šias garbingas ir atsakingas pareigas atlikti gali tik turintys tvirtus įsitikinimus, dorovingi ir kultūringi, išsilavinę, tinkamai fiziškai ir psichologiškai parengti, gebantys valdyti šiuolaikinius ginklus karininkai, puikiai išmanantys karo mokslus, turintys pakankamai socialinių ir humanitarinių įgūdžių ir gebantys bendrauti bent keliomis užsienio kalbomis. Konferencija vyko penkiomis užsienio kalbomis – lietuvių, anglų, prancūzų, lenkų, vokiečių ir rusų.

Karo akademijoje kariūno humanitariniam ir socialiniam rengimui skiriama ypač daug dėmesio, o nuolatinis poreikis gilinti žinias, tobulinti įgūdžius ir siekti profesionalumo yra išskirtinis jos bendruomenės bruožas, todėl ši konferencija – tai atsakas į šiuolaikinius mokslo ir ugdymo klausimus, kylančius iš nūdienos geopolitinio konteksto ir aplinkos.

PADĖKA

„Kariūno“ redakcinė kolegija nuoširdžiai dėkoja aktyvioms žurnalo redakcinės kolegijos narėms kariūnėms Giedrei Griūnaitei ir Ievai Mažlekaitei, kurios sėkmingai baigė studijas Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje ir išvyksta tarnauti į Lietuvos kariuomenės dalinius.

Dėkojame už Jūsų straipsnius „Kariūne“, kruopštumą ir pareigingumą, idėjas ir siūlymus, dėl kurių žurnalas tapo tik įdomesnis ir patrauklesnis.

Linkime Jums sėkmingos tarnybos, puikios profesinės karjeros, visada išlikti paprastomis ir nuoširdžiomis, tokiomis, kokios buvote, ir... toliau rašyti „Kariūnui“.

Žurnalo „Kariūnas“ redakcinė kolegija

Prof. dr. Virgilijus PUGAČIAUSKAS

1831 m. sukilėlių būrių Lietuvoje ginkluotė

1830–1831 m. sukilimo Lietuvoje sėkmės kovose su Rusijos imperijos reguliariaja kariuomene vienu esminių veiksnių galima laikyti sukilėlių ginkluotę ir šaudmenų atsargas. Jų būrių vadai susidūrė su šia problema jau pirmosiose kovose ir bandė visais įmanomais būdais ją spręsti. Sukilėliai apsiginkluoti galėjo tik dviem būdais: naudodami vietinius resursus (asmeninius ginklus ir lėšas) ir karo grobį – užimtų rusų karinių sandėlių atsargas, paimtų į nelaisvę įgulų ginkluotę ir transporto gurguoles.

1831 m. sukilėlių 12-ojo lietuvių ulonų pulko karininko kepurė (rekonstrukcija, VDKM)

J. Prozoras, ginkluotas
pistoletu su kapsuline spyna
LNM ATV 18564. M.

Vietiniai resursai sukilėliams leido apsirūpinti ginklais, bet tik minimaliai, ypač pėstininkams, kuriuos sudarė valstiečiai, dažniausiai ginkluoti ištiesintais dalgiais, ietimis, kirviais. Karo pradžioje buvo nemažai ir beginklių. Štai Ukmergės apskrityje iš 3 tūkst. karių vos 300 turėjo ginklus, o Upytės apskrityje iš 8 tūkst. sukilėlių tik apie 2 tūkst. buvo ginkluoti šautuvais. Ko gero, geriausiai ginkluoti buvo Šaulių ekonomijoje surinkti 765 kariai. Jie turėjo 11 kardų, 29 pistoletus, 105 šautuvus, 322 ietis, 162 dalgius, 1 kirvį, 1 alebardą ir 18 „berdišų“, iš viso 649 įvairių rūšių ginklus ir pritaikytus kovai daiktus. Užnemunėje Girskio sukilėliams kelias dešimtis ginklų (pistoletų ir kardų) paaukojo Kalvarijos, Suvalkų apskričių gyventojai.

Dažniausiai tinkamų šautuvų būta mažiau, kaip liudija sukilėlių vadų pateikti skaičiai, dėl vienos priežasties – valstiečių atsinešti ginklai buvo nekokybiški, seni, mažo kalibro, greitai sugesdavo intensyviau pašaudžius: sulūždavo apsodai, sutrūkdavo vamzdžiai, užsiteršdavo ir sulūždavo užraktai. Taigi šie ginklai nebuvo pritaikyti kariauti. Ietis ir dalgius nukaldavo kalviai vietinėse kalvėse.

J. Gruževskis, ginkluotas
prancūzišku kardu
LNM ATV 18591

Bajorams apsiginkluoti buvo lengviau, nes jie paprastai turėjo šaunamųjų ginklų ir kardų. Sukilimo dalyvis bajoras Ignotas Domeika prisiminė: „Šautuvą ir pistoletą pasiėmiau iš svirno, paslėptą po grindimis, o paraką iš tuščio bičių avilio dvaro avilyne.“ Kelmės dvaro savininkas, 23 metų jaunuolis, Julius Gruževskis iš savanorių suformavo ulonų (389 karių) pulką ir, panaudojęs šeimos sukauptas meno vertybes ir tėvo monetų kolekciją, įsigijo nemažai ginklų: 43 karabinus, 215 pistoletų, 50 kardų ir 380 iečių.

Tik trečdalis sukilėlių turėjo karabinus, dažniausiai – medžioklinius šautuvus. Sukilimo pradžioje kariniais šautuvais sukilėlių daliniai apsiginkluodavo vieninteliu galimu būdu – nuginklavę vietos įgulus ir išplėšę užimtus ginklų sandėlius. Į sukilėlių rankas pateko nemažai rusų ginklų – 2580 įvairaus kalibro karabinų ir 520 pistoletų.

Sukilimui išplitus, slaptai ginklus bandyta gabenti iš Prūsijos, talkinant Klaipėdos pirkliais, tačiau jų kiekiai greičiausiai buvo minimalūs dėl Prūsijos valdžios persekiojimo ir lėšų stokos. Lenkų korpuso vadovybė išdalijo sukilėliams užgrobtus rusų ginklus,

Pistoletas su titnagine spyna (VDKM)

Pistoletas su kapsuline spyna (VDKM)

Husaro kardas (VDKM)

J. Giedraitis, ginkluotas kardu
LNM ATV 18589

pavyzdžiui, Gabrieliaus Oginskio, Vincento Matusevičiaus būriams ir Vilniaus universiteto studentams, kurie neturėjo ginklų, buvo išduota 1500 trofėjinių karabinių, paimtų iš rusų Bielske ir Lydoje. Tačiau ir toliau aprūpinimas ginklais išliko opi problema, juolab kad mūsųose sukilėliai jų nemažai prarasdavo.

Sukilėlių vadovybė siekė turėti kuo daugiau patrankų, tuo metu itin svarbių ir efektyvių ginklų. Tačiau tai padaryti galėjo vieninteliu būdu – patys jų pakankamai pasigaminti, tad savo jėgomis, nors ir neturėdami partitės, organizavo patrankų gamybą. Varniuose iš pradžių buvo suremontuotos ir sumontuotos ant lafetų dvi senos 4 svarų patrankos ir nulietos dvi naujos bronzinės. Jos labai pravertė sukilėliams mūšyje dėl Palangos. Varnių liejykloje iš viso vadovaujant inžinieriui kapitonui J. Narbutui iš bažnytinių varpų buvo nulietos 9 aštuonių svarų patrankos, tačiau tik viena sukilėliai sugebėjo pasinaudoti. Gegužės pirmoje pusėje rusų pulkininko Hoveno būrys, užėmęs Varnius, rado dar nevisiškai suspėjusias atvėsti patrankas, o liejyklą sudegino.

Ukmergės apskrities vadas Mykolas Lisieckis Kamajuose bandė lieti patrankas iš suvežtų kaimyninių bažnyčių varpų ir surinktų žydų kahalų žvakidžių. Į miestelį buvo atgabenta ketaus ir pradėtos statyti didelės lydyto krosnys. Darbus organizavo žydai, neturintys didelių daiktų liejimo patirties, formas lipdė iš molio, tačiau ketaus masė sustingdavo nebaigus lieti. Dėl to buvo nutarta pagaminti 6 ažuolines patrankas ir 150 sviedinių.

Vileikos apskrities sukilėliai turėjo tris patrankas: vieną – didelio kalibro, padarytą iš ažuolinio vamzdžio, apkaustyto geležiniais žiedais, su geležiniu įdėklu ir dvi varines. Ukmergės apskrities daliniuose būta 8 patrankėlių. Mūsų skaičiavimais, sukilėliai galėjo turėti ne mažiau kaip dvi dešimtis, daugiausia nedidelio kalibro, medinių

Lygiavamzdis karabinas su titnagine spyna (VDKM)

Ezechielis Stanevičius, ginkluotas pistoletais su titnaginėmis spynomis
(F. Le Villaino litografija iš: J. Straszewicz, *Die Polen und die Polinnen der Revolution vom 29. November 1830*, Stuttgart, 1832–37)

ir varinių patrankų. Tačiau dalį jų prarado: į rusų rankas pateko 1 patranka Panevėžyje, 2 – Gargžduose, 1 – Darbėnuose, 2 – Šiauliuose, 2 buvo sudegintos Kaliečių kaime.

Namudinės gamybos patrankos nebuvo kokybiškos. Štai rusų kariuomenės pulkininkas Bartolomiejus teigė, kad sukilėlių pasidarytos medinės patrankos su variniais cilindrais bandant šaudyti sprogdavo. Šį faktą patvirtino ir M. Lisieckis, atsiminimuose parašęs, kad po 18 šūvio viena patranka sprogo ir sužeidė karį, o kita buvo išardyta. Taigi patrankos neatlaikydavo intensyvesnio šaudymo. Kauno apskrities sukilėlių vadas Mauricijus Prozoras konstatavo, kad patrankų ir šautuvų stoka neleido jo būriui kautis atvirame mūšyje su rusų kariuomene. Retais atvejais sukilėliai sėkmingai, išskyrus kautynes Kaliečių kaime ir prie Anykščių, išnaudodavo patrankų galimybes. Akivaizdu, kad stigo artilerijos šaudymo patirties turinčių karininkų ir karių.

Lenkų kariuomenė, įžengusi į Lietuvą, disponavo 28 patrankomis, be to, generolui Dezyderiui Chłapowskiui Hajnowsčiznoje atiteko 1, o Lydoje 2 rusų patrankos, ten buvę sviediniai ir parakas. Tačiau atsitikdavo ir taip, kad lenkų reguliariosios kariuomenės korpusas neišnaudodavo artilerijos. Generolas Henrykas Dembińskis vienoje iš ataskaitų pažymėjo: „Iš patrankų šaudžiau labai mažai, tačiau priešininkas sviedinių negailėjo, iš sunkių patrankų nešaudžiau, dažniausiai tik iš vienos patrankos.“ Netgi svarbiausiame mūšyje dėl Vilniaus lenkų karinė vadovybė neišnaudojo turimų patrankų potencialo.

Rusų daliniuose būta 180 patrankų. Vietos sukilėlių daliniai, kovodami su rusais, ginkluotais pozicinėmis ir lauko patrankomis, galėjo naudoti tik salitines patrankėles, iš dalies be lafetų. Be to, juos slėgė nuolatinis amunicijos stygius, vietoje kartečės buvo naudojamos varinės kulkos

Lygiavamzdis pistoletas su titnagine spyna (VDKM)

C. Pliateris, ginkluotas titnaginiais pistoletais ir austrišku kardu
LNM ATV 18559

arba į smulkius gabalėlius supjaustyta geležis. Taigi kone kiekviename didesniame mūšyje Rusijos daliniai naudojami ne tik kiekybine artilerijos persvara, bet ir šio ginklo teikiamais pranašumais.

Sukilėliai susidūrė ne tik su ginklu, bet ir šovinių, sviedinių bei parako, kurių pagrindiniai įsigijimo keliai tebuvo du – karo grobis ir vietinė gamyba, trūkumu. Ypač sukilimo pradžioje, kai sparčiai augo sukilėlių skaičius, buvo stokojama šovinių. Vienas sukilėlių vadų Konstantinas Kalinovskis konstatavo, kad gavo 1000 kulku, tačiau jo poreikius (200 raitelių ir tiek pat pėstininkų, t. y. po 10 šovinių kiekvienam kariui) būtų patenkinę bent 4000. Taigi šaulys geriausiu atveju turėjo vos keletą kulku. Vileikos apskrities sukilėliai vietoje kulku naudojo šratus arba smulkintą šviną. Dažnai mūšiuose sukilėliai, kaip Ašmenoje, iššaudę minimalias kulku atsargas, buvo priversti pasitraukti. O štai Šiaulių mūšyje atsitiko taip, kad, užgrobę rusų amunicijos vežimą, sukilėliai visas kulkas panaudojo mūšyje. Tik retais atvejais, pavyzdžiui, užgrobus rusų šaudmenų sandėlius, pavykdavo apsirūpinti didesnėmis kulku atsargomis. Šią problemą aštrino šovinių ir parako praradimas, kai ir taip menkos atsargos patekdavo į rusų rankas.

Sukilėlių vadovybė visomis išgalėmis stengėsi apsirūpinti amunicija vietoje. Rietave sukilėliams pavyko organizuoti šaudmenų (patrankų sviedinių, šautuvų ir pistoletų kulku) ir iečių gamybą, taip pat ginklų taisyklą. Sviedinių ir kulku gamybos apimtys nebuvo didelės, tačiau suteikė galimybę aprūpinti apskrities sukilėlių būrius bent minimaliomis atsargomis, o tai karo pradžioje buvo itin svarbu. Tokios parako ir kulku dirbtuvės, kuriose dar buvo taisomi ginklai ir šoviniai, veikė įvairiose Lietuvos vietovėse – Žadvainių palivarke, Ukmergėje, Montvydavoje, Tytuvėnuose, Rezgių dvare, kituose apskričių miestuose, miesteliuose ir parapijose, netgi dalinių dislokacijos vietose. Gamybai reikalingus metalus

ir medieną rinko gyventojai. Pagaminta produkcija naudojosi ir generolo Antano Gelgaudo korpusas, kuris, kaip jau minėta, taip pat stokojo šaudmenų, nes didžiąją dalį atsargų sunaudojo Vilniaus kautynėse. Žinoma, kad korpuso vadovybė siuntė artilerijos karininkus išvalgyti netoli Kėdainių vietos, kuri būtų tinkama liejyklai įrengti. Amunicijai gaminti buvo surenkami amatininkai: kalviai, staliai, dailidės, taip pat pasitelkiami belaisviai.

Ezechielio Stanevičiaus nurodymu Juozapui Rimkevičiui buvo pavesta įkurti parako malūną Žadvainiuose netoli Telšių, tačiau gegužės pirmoje pusėje pastatytą fabrikėlį sudegino rusų dalinys. Vėliau bandyta iš naujo organizuoti parako gamybą ir sudaryti

tiekimą sutartis su pirkliais Sosnovskiu. Sukilėliams, padedant Karaliaučiaus pirkliais, pavyko organizuoti parako, salietros ir sieros tiekimą, tiesa, nedidelėmis partijomis. Jie slapta visa tai perveždavo per sieną druskos ir kruopų maišuose, o paraką – supilstę į butelius. Parakui gaminti reikalingų sudedamųjų dalių ieškota įvairiausiomis būdais – žydai padėjo tiekti salietrą ir sierą iš Prūsijos ir Daugpilio, jos paaugojo netgi vaistininkas. Tiesa, siekiant paspartinti tiekimą, planuota gabenti šias slaptas prekes laiveliais Nemunu.

Taigi sukilėlių būriai buvo nevienodai ginkluoti, o ginklų ir šaudmenų trūkumas mažino jų galimybes atkariauti priešintis Rusijos reguliariajai kariuomenei.

Šuolis

Krn. Giedrė GRIGŪNAITĖ

Lietuvos karo akademijos IV kurso kariūnai šį semestrą sulaukė ilgai ir nekantriai lauktos akimirkos – galimybės atlikti šuolį parašiotu. Gegužės 2–6 d. Saulės mūšio kuopos kariūnai ir du Virdžinijos karo instituto kadetai, pagal mainų programą šį semestrą studijuojantys Akademijoje, dalyvavo Bazinio parašutinio rengimo pratybose, organizuotose Divizijos generolo Stasio Raštikio Lietuvos kariuomenės mokyklos Parašutinio rengimo centro.

Pirmąsias dvi dienas kariūnai studijavo teoriją ir turėjo praktinių užsiėmimų – mokėsi užsidėti parašiotą ir jį sulankstyti, saugiai nusileisti. Išaušus gegužės 6 d. rytui atėjo laikas ir didžiajam išbandymui – šuoliui iš orlaivio 400 m aukštyje priverstinio išsiskleidimo parašiotu Pociūnų aerodrome.

Stresas ir įtampa – neatsiejama karininko profesijos dalis, todėl jis visada turi gebėti išlikti stiprus ir ramus, kad kritinėse situacijose galėtų veikti tiksliai ir užtikrintai. Parašiotinis rengimas – tai dar vienas būsimo karininko išbandymas, savo galimybių patikrinimas.

Krn. Modestas Landa pasakojo, kad jis, pirmą kartą atlikdamas šuolį parašiotu, jaudulį pajuto tik ant žemės: „Lėktuve mintys sukosi, kaip taisyklingai viską padaryti ir gerai atsisipirti, todėl labai nesijaudinau. Leidžiantis parašiotu grožėtis vaizdais laiko nebuvo, nes reikėjo žiūrėti, kad būtum atsiskukęs prieš vėją, vengti galimų kliūčių ir besileidžiančių kolegų. Taisyklinga laikysena man leido gana minkštai nutūpti ant žemės, tad viskas baigėsi laimingai.“

Krn. Justas Kardišauskas tvirtino, kad jam labai naudingos buvo ir teorinės paskaitos, per kurias susipažino su parašiotu dalimis, parašiotininko veiksmais atveju „jeigu“ ir kt. „Siekdami tinkamai pasiruošti šuoliui, antrąją dieną teorines žinias įtvirtinome praktiškai. Mokėmės sulankstyti parašiotą, tinkamai užsidėti parašiotu sistemą ir ją valdyti, siekdami išvengti traumų – taisyklingai nusileisti, – pasakojo kariūnas. – Treniruoti buvo tikrai daug, jų reikšmę įvertinome šuolių dieną. Jausmas iššokus iš lėktuvo, žinoma, nerealus. Smagiausia, pakėlus galvą, pamatyti, kad parašiotas išsiskleidęs ir nesuplyšęs. Prisiminęs visas instrukcijas ir patarimus, tinkamai pasukęs parašiotą prieš vėją, sėkmingai nusileidau.“

Parašiotinis rengimas Karo akademijoje, pasak krn. Mindaugo Jefišovo, – vienas įdomiausių kursų. Išaušus didžiajai dienai, visi nekantriai laukia savo eilės, kad galėtų lipti į lėktuvą ir akis į akį susidurti su baime – pirmą kartą nusileisti parašiotu. „Po instruktoriaus komandos „Šok“ atsidūriau ore plaikstomas vėjo gūsiu, – prisiminė ka-

riūnas. – Išmokęs po šuolio patikrinti parašiotu kupolą (įvertinti jo išsiskleidimo sistemą), supratau, kad viskas vyksta sklandžiai, teliko stebėti artėjančią žemę ir ruoštis leisti. Atsidūrus ant žemės apėmė stiprios emocijos – juk atlikau savo pirmąjį šuolį parašiotu! Kartu supratau, jog noriu šokti dar kartą, ir, tikiu, ateityje tai padarysiu...“

Bazinis parašutinio rengimo kursas Lietuvos karo akademijos kariūnams organizuotas pagal psichofizinio rengimo programą, skirtą įgimtoms baimėms įveikti. Kariūnai išgyvenimo pratybose vykdo operacijas ekstremaliomis sąlygomis – įlūžus ledui, dalyvauja parašutinio rengimo pratybose, atlieka kitas ekstremalias užduotis. Taip jie lavina ištvermę, mokosi pasitikėti savimi, įveikti aukščio, gylio baime, valdyti stresą ir įtampą ir daugelio kitų dalykų, kad galėtų išsiugdyti tvirtą charakterį ir tapti tikrais lyderiais, drąsiai priimančiais kariuomenei ir visuomenei svarbius sprendimus.

Sėkmingai kursą baigusiais kariūnams buvo įteikti pažymėjimai ir Lietuvos kariuomenės ženklas „Parašiotininko sparnai“.

Tarptautinė konferencija Estijoje

Krn. Miglė NEMANYTĖ

Balandžio 4–7 d. mes, Lietuvos karo akademijos III kurso kariūnai Lukas Pavlikas, Marius Alekna ir Miglė Nemanytė, lydimi kpt. Dmitrijaus Sidenicos ir vyr. srž. Alio Pūžės, dalyvavome tarptautinėje kadetų konferencijoje Estijos nacionaliniame gynybos koledže Tartu.

Vos atvykę aštuonių šalių kadetai buvo labai maloniai ir šiltai priimti, supažindinti su koledžo veikla, o vėliau ir su jo studijų sistema, vizija, tikslais ir uždaviniais.

Jau pirmąją viešnagės dieną jiems, besirošiant iškilmingam Estijos nacionalinio gynybos koledžo šimtmečio minėjimui, teko prisiminti šokių žingsnelius. Penktadienį estai kartu su svečiais dalyvavo iškilmingoje rikiuotėje, o po to iškart prasidėjo topografinis žygis su užduotimis *Patrol camp competition*.

Tai buvo bene įdomiausia ir linkmiausia vizito diena. Dalyvaujantiems žygyje po miestą kiekviename taške reikėjo įvykdyti tam tikrą užduotį, o jų buvo įvairiausių, pavyzdžiui, rasti muziejuje paslėptus daiktus, apieškoti kalinius, susikalbėti naudojant Morzės abėcėlę, įminti pateiktas mįsles ir daugybė kitų, kurioms atlikti reikėjo ne tik karybos ir įprastų žinių, bet ir sumanumo, pasitikėjimo kolegomis, su kuriais buvome pažįstami vos vieną dieną.

Šios varžybos labai sustiprino kadetų tarpusavio ryšį, ir tai savo ruožtu leido jiems pasidalyti savo patirtimi, žiniomis, praktika, sužinoti įdomių ir naudingų dalykų apie užsienio kariuomenes ir karo akademijas.

Paskutinę viešnagės dieną kariūnams teko garbė dalyvauti iškilmingame renginyje – koledžo šimtmečio minėjime ir šokių vakare. Čia išklusėme šia proga šeimininkų ir svečių pasakytus tosus ir turėjome puikią progą pakviesti partnerius šokio valso ritmu.

Kariūnai įgijo neįkainojamos patirties bendraudami su kolegomis iš Švedijos, Lenkijos, Latvijos, Estijos, Suomijos ir kitų šalių, kurdami tarpusavio ryšius ir pasitikėjimą, kuris toks svarbus siekiant bendrų ateities tikslų tarptautinėse pratybose, operacijose ir misijose, užtikrinant saugumą tiek savo šalyse, tiek už jų ribų.

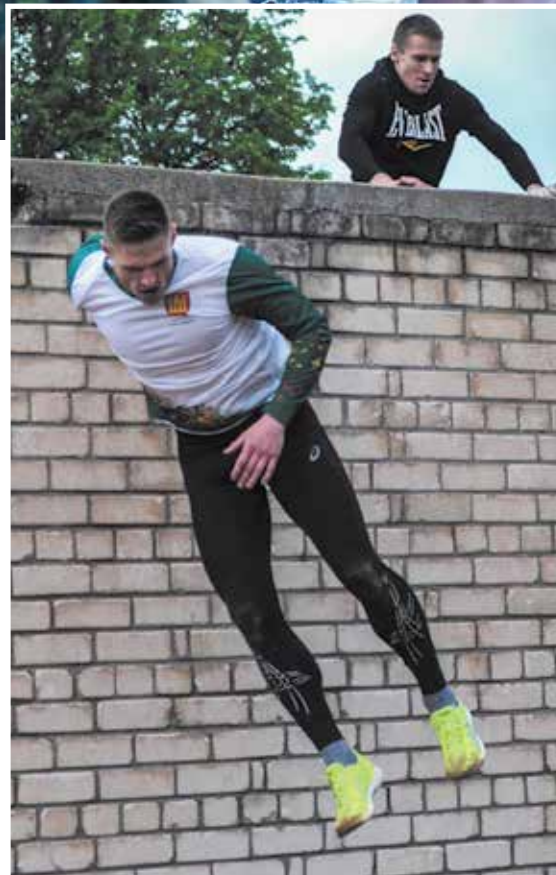

Lietuvos kariuomenės karinės *PENKIAKOVĖS ČEMPIONATAS*

Krn. Povilas MASIONIS

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos II kurso kariūnai Povilas Masionis, Gvidas Narmontas ir Arūnas Garšva kartu su Akademijos instruktoriumi mjr. Algirdu Revaičiu ir III kuopos vadu kpt. Gediminu Juršėnu gegužės 13–17 d. dalyvavo Lietuvos kariuomenės karinės penkiakovės čempionate. Jame taip pat varžėsi svečiai iš Latvijos ir Estijos.

Pirmosios dvi čempionato dienos buvo skirtos pasiruošimui ir treniruotėms. Kiekvienas dalyvis turėjo puikias sąlygas tobulinti savo šaudymo kovinius šaudmenimis iš M14 į taikinį, esantį už 100 m, įgūdžius Kazlų Rūdos poligono šaudykloje, prisiminti, o kai kas – net išmokti, pavyzdžiui, kaip reikia taisyklingai nuplaukti 50 m su kliūtimis Mastaičių baseine, pagerinti granatų mėtymo ir karinio kliūčių ruožo įveikimo techniką Divizijos generolo Stasio Raštikio Lietuvos kariuomenės mokykloje.

Po dviejų dienų treniruočių dalyviai varžėsi įskaitinėse šaudymo, plaukimo su kliūtimis, granatos metimo, karinio kliūčių ruožo įveikimo ir 8 km bėgimo miške rungtyse. Penkiakovės čempionato dalyviai rungėsi tiek komandinėje, tiek individualioje įskaitoje. Labai džiugu, kad Lietuvos karo akademijos komanda bendroje įskaitoje iškovojo antrąją, o kpt. Gediminas Juršėnas individualioje įskaitoje – trečiąją vietą.

Kariūnai džiaugėsi, turėję nuostabią progą dalyvauti tokio lygio varžybose ir atstovauti Lietuvos karo akademijai šiame čempionate, todėl norėtų padėkoti mjr. Algirdui Revaičiui ir kpt. Gediminui Juršėnui už vertingus patarimus ir pagalbą.

Puolimo modulis – IV kurso žinių patikrinimas

Krn. Miglė NEMANYTĖ

Kovo 4–29 d. IV kurso kariūnai ir 28 Būrio vado kurso (BVK) klausytojai turėjo išeiti puolimo modulio programą, o per pirmąsias dvi savaites – jo teorinę dalį.

Paprastai kiekvieno puolimo pagrindinis tikslas yra SUNAIKINTI priešą, antriniai tikslai – užimti vietas, perimti resursus, gauti tam reikalingą informaciją, suklaidinti (nukreipti, sulaikyti) priešą ir t. t.

Pirmiausia kariūnai ir BVK klausytojai paskaitose buvo supažindinti su pagrindiniais puolimo principais, kurie dažnai įvardijami vienu prasminiu žodžiu:

▶ Netikėtumas – netikėtas priešo (atlikus žvalgybą) puolimas, į kurį reaguodamas priešas patiria psichologinį šoką.

▶ Koncentracija – pajėgų (ginclų) sutelkimas savo tikslui pasiekti.

▶ Ryžtas – pasirngimas greitai priimti sprendimus.

▶ Tempas – greitai vienas po kito atliekami veiksmai.

Į teorinę puolimo modulio dalį buvo įtrauktos inžinerijos paskaitos, kurių tikslas – supažindinti, kaip kovinė inžinerinė parama padeda įveikti priešą įrengtas kliūtis ir jas sunaikinti,

trumpiau tariant – su SOSRA (angl. *Suppress-Observe-Secure-Reduce-Assault*).

Kovo 18–29 d. IV kurso kariūnams ir BVK klausytojams Generolo Silvestro Žukausko poligone Pabradėje buvo surengtos lauko taktinės pratybos. Kovo 18 d. vyko įsikūrimo darbai. Antrąją pratybų dieną dalyviai buvo padalinti į du taktinius būrius. Kovo 19 d. atvyko Karinių oro pajėgų kpt. Mindaugas Kisielius (pravarde Balas) supažindinti su sraigtasparnio funkcijomis. Pavyzdžiui, jis gali talkinti vykdant infiltraciją arba eksfiltraciją, teikti logistinę paramą iš oro (užtikrinti aprūpinimą) ir paramą ugnimi, padėti paieškos ir gelbėjimo operacijose.

Mūsų esminė užduotis buvo rasti tinkamą vietovę sraigtasparniui nutūpti. Reikėjo atkreipti dėmesį, kad tam būtų parinkta ne mažesnė kaip 50 x 50 m ploto atvira, tvirtu gruntu, nepelkėta ir gana lygaus reljefo vieta.

Kovo 20 d. pagal SOSRA principus jau vyko pratybos, kurių dalyvių

pagrindinė užduotis buvo sunaikinti priešą, gerai įsitvirtinusių ir apsaugotą užtvary, pjaunamosios vielos spiralių (vadinamųjų „koncertinų“) ir pan. Būrys buvo padalintas į 3 skyrius – paramos, šturmo ir pralaužimo („bombierių“) grupę, kuri turėjo padaryti perėją per kliūtis.

Per pratybas kariūnai ir BVK klausytojai taip pat buvo mokomi sprogdinimo darbų – sukonstruoti ir suaktyvinti sprogmenį.

Kovo 21–22 d. pratybų dalyviai rengė staigias atakas. Šių atakų tikslas – greitai ir efektyviai sunaikinti priešą, užimti tam tikrą vietovę (objektą) ir įsitvirtinti jame.

Kovo 23–24 d. – savaitgalis namuose! BET 24 d. 18.00 jau reikėjo būti Akademijoje ir išklausti naują kuopos vado įsakymą. Abiem būriams buvo skiriamos valdymo grupės... ir visą naktį vyko planavimas.

Kovo 25 d. – ilgai lauktas mūsų su II kurso kariūnais. Taip sutapo, kad IV kurso puolimo modulio taktinių lauko pratybų metu antrakursiai turėjo įsisavinti gynybos modulį. Jie operatyviai įsirengė stovimas, klūpimas ir dengtas pozicijas. Neatrūko ir ištiesių „koncertinų“, ir ryžto nugalėti. Sunku pasakyti, kas laimėjo mūsų, todėl, kad trūko MILES (*Multiple Integrated Laser Engagement System*) sistemų, tačiau abiejų kursų pagrindinės užduotys buvo sėkmingai įvykdytos.

E. Genio (LRT) nuotraukos

Diena su kariūnais

Krn. Povilas MASIONIS

Balandžio 5 d. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje buvo surengtas atvirų durų renginys „Diena su kariūnais“.

Lankytojai galėjo pamatyti, kur ir kaip rengiami būsimi Lietuvos kariuomenės karininkai. Šiais metais, švenčiant Lietuvos narystės NATO 15-ąsias metines ir Aljanso 70 metų jubiliejų, Karo akademija kartu su šalyje tarnaujančiais NATO priešakinių pajėgų kovinės grupės ir kitų kariuomenės dalinių atstovais svečiams pristatė karo technikos ir ginkluotės parodą, supažindino su pokyčiais, Lietuvos kariuomenėje įvykusiais per narystės NATO laikotarpį. Visi norintys buvo kviečiami dalyvauti ekskursijose po Akademiją, pažiūrėti, kur gyvena ir mokosi kariūnai.

Džiugu, kad šių ekskursijų po Akademiją gidais atvirų durų dieną tapo kariūnai, tad svečiai viską sužinojo iš pirmų lūpų. Lankytojai turėjo galimybę užsukti į Kariūnų batalioną, apsilankyti sporto komplekse, ramovėje, muziejuje, susipažinti su Akademijoje studijuojančių studentų buitimi, gyvenimo, laisvalaikio ir studijų sąlygomis. Susitikimuose kartu buvo pristatomos universitetinių studijų ir karinio rengimo programos, priėmimo į šią aukštąją mokyklą reikalavimai, ją baigusio karininko karjeros perspektyvos.

Be to, atvirų durų dieną lankytojai turėjo puikią progą susipažinti su Lietuvos šaulių sąjungos veikla. Labai daug dėmesio renginio dalyviai skyrė Juozo Vitkaus inžinerijos bataliono kariui, kuris į Karo akademiją atvyko su tarnybiniu šunimi, todėl galėjo pasiteirauti apie kinologų tarnybą Lietuvos kariuomenėje. Be abejo, karštų klausytojų aploдимentų sulaukė Akademijos vyrų choras „Kariūnas“ ir grupė „Vytis“, įkvepiančiai atlikę patriotines dainas.

Tą pačią dieną Akademijoje jau antrą sykį vyko pagal tarptautinių studijų programą studijuojančių kariūnų surengti kandidatų į Lietuvos Respublikos prezidentus debatai nacionalinio saugumo ir kariuomenės tematika. Juose dalyvavo Gitanas Nausėda, Ingrida Šimonytė, Vytenis Povilas Andriukaitis ir Arvydas Juozaitis. Smagu, kad patys kariūnai, įdėję daug pastangų, tiesa, padedant dėstytojams, surengė šiuos debatus ir juose sužinojo daug naujo. Be to, debatų pabaigoje žiūrovai turėjo galimybę kandidatams į Lietuvos Respublikos prezidentus užduoti klausimų.

Renginio metu nebuvo kada nuobodžiauti, nes kiekvienas savanoris galėjo dalyvauti visokiausiose žaidi-

Pretendentai į prezidentus A. Juozaitis, G. Nausėda, I. Šimonytė ir V. Andriukaitis debatuose Karo akademijoje

muose, estafetėse, apžiūrėti Lietuvos kariuomenėje naudojamą ekipuotę, ginklus ir net pašaudyti elektroninėje Akademijos šaudykloje, pabandyti pilotuoti lėktuvą naudodamiesi VGTU Antano Gustaičio aviacijos instituto studentų sukurtu simulatoriumi.

Po pietų visi atvirų durų dienos dalyviai stebėjo parodomąją Karo akademijos Žvalgų būrio reido operaciją, kurios tikslas buvo neutralizuoti priešą ir išlaisvinti įkaitą, profesionaliai atliekamus individualius kario, šaudymo ir kovinės savignyos veiksmus. Reido metu buvo naudota daug imitacinės amunicijos, todėl šie veiksmai atrodė kaip Holivudo filmų, kuriuose būna daug garso ir specialiųjų efektų, scenos. Žinoma, Žvalgų būrys už puikų pasirodymą sulaukė daug aploдимentų ir džiugių palaikymo šūksnių. Iškart po parodomosios operacijos visi renginio dalyviai buvo pakviesti pasivaisinti arbatą ir kareiviška košė ir tuo pat metu draugiškai pabendrauti su Karo akademijos bendruomene.

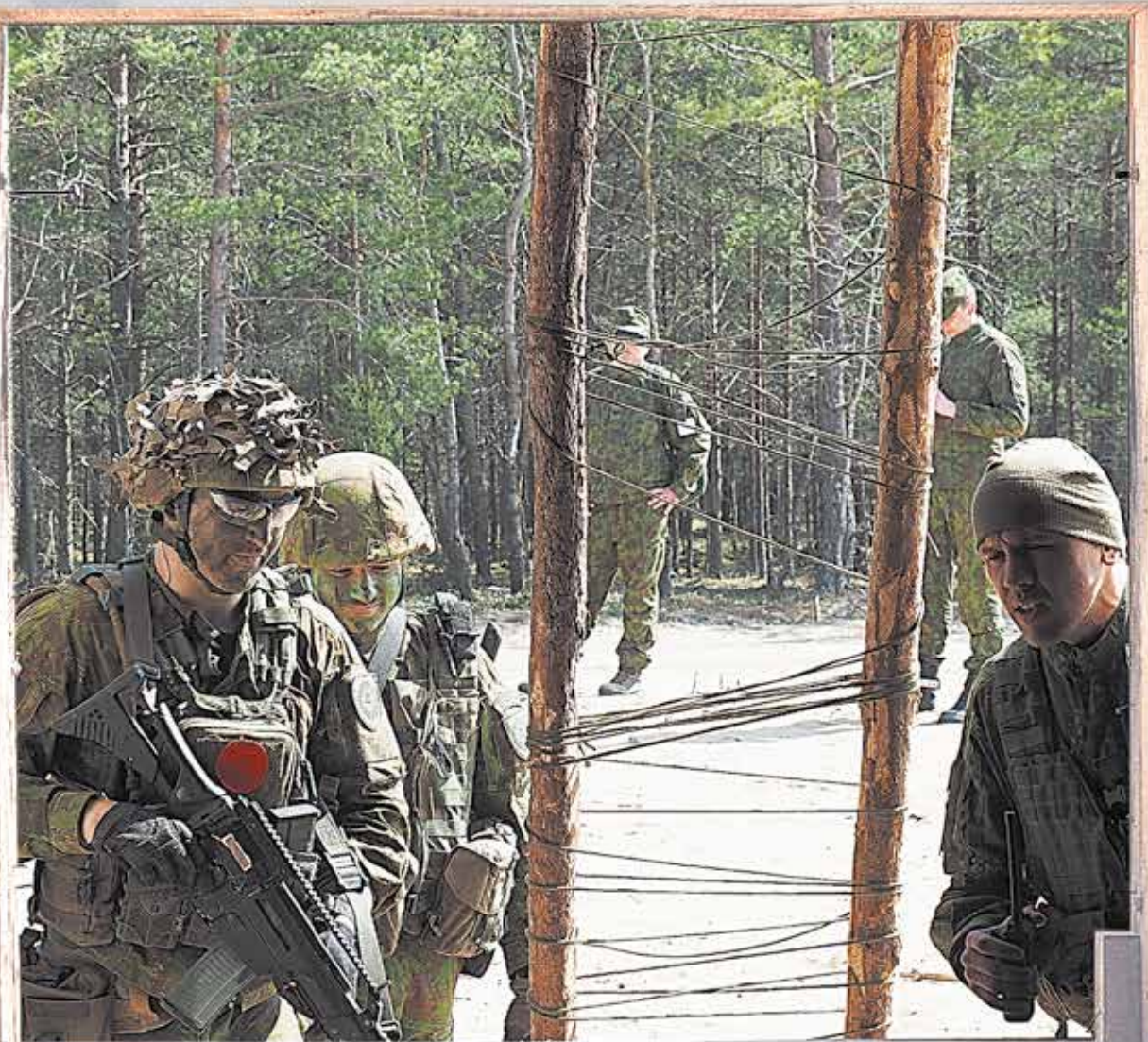

Ketvirtakursių miesto šturmas

Krn. Ieva MAŽLEKAITĖ

Balandžio 1–25 d. IV kurso kariūnai ir 28 Būrio vado kurso (BVK) klausytojai dalyvavo modulio „Mūšis mieste“ mokymuose. Jo, kaip ir kitų modulių, pirmosios dvi savaitės buvo skirtos susipažinimui su šio dalyko teorija. Taktikos mūšio mieste negalima lyginti su taktika miške, nes ji visiškai kitokia. Planuojant ataką mieste, svarbu atsižvelgti į jo kategoriją (gyventojų skaičių), nes nuo to priklauso pajėgų ir ginkluotės poreikis.

Operacijos mieste vykdomos dėl daugelio priežasčių: kai konkretus veiksmų objektas, esantis apgyvendintoje vietovėje, negali būti nesunaikintas, kai dėl politinių ir humanitarinių interesų reikia kontroliuoti apgyvendintą vietovę arba vykdyti joje operacijas ir t. t. Didžiausia problema vykdant mieste operacijas – civiliai gyventojai, kuriuos privaloma saugoti ir nesužeisti, bet dažnai sunku atskirti nuo priešų karių, ypač jeigu pastarieji neturi atpažinimo ženklų, uniformos ir t. t. Be to, šiose operacijose svarbu tinkamai naudoti ginklus, amuniciją ir ekipuotę, vykdyti ligų prevenciją, atsižvelgti į stresą, adekvačiai suvokti situaciją, turėti omenyje nesprogusius užtaisus, nepamiršti žiniasklaidos, kuri gali klaidinti tiek savus, tiek civilius, vaidmens.

Per pratybas „Mūšis mieste“ IV kurso kariūnai ir BVK klausytojai buvo mokomi tiek puolimo, tiek gynybos veiksmų apgyvendintoje vietovėje. Norint gerai įvykdyti užduotis, pirmiausia reikėjo išmokyti taikyti judėjimo principus (mokėti judėti nuo pastato iki pastato, aplink pastatus ir jų viduje), antrajame etape – patekti į pastatą pro duris, pirmo ar antro aukšto langą (taip pat buvo aptarta, kaip patenkama išsprogdinant sieną). Vienas sudėtingiausių etapų – pastatų (kambarių) „valymas“. Priartėjus prie pastato ir pasirinktu būdu patekus į jį, būtina „valyti“ vieną kambarį po kito. Kadangi viską reikia atlikti labai greitai ir aiškiai pasakyti, ką matai, didelė grėsmė ne tik žūti pačiam, bet ir netyčia sužaloti nepastebėtą civilį. „Išvalius“ pastato pirmą aukštą, komanduojuama: „Pirmas aukštas – ŠVARU!“, tada „valomas“ kitas aukštas. Įveikti užbarikaduotą laiptinę ir pasiekti priešą iš tiesų labai sunku.

Mūšio mieste gynybos operacijos kiek lengvesnės, tačiau taip pat reikia nemažai fiziškai padirbėti: sparčiai įrengti suplanuotas kovos pozicijas ir įvairias kliūtis ne tik aplink pastatus (ant kelių, perėjų), bet ir prie pat jų. Užbarikaduojamos durys ir pirmas aukštas, kad patekti būtų „beveik“ neįmanoma. Pozicijos įrengiamos ir kituose aukštuose arba ant stogo, tačiau bet kokių atvejų turi būti numatytas greitas atsitraukimo kelias, jeigu priešui visgi pavyktų patekti į vidų.

Po vienos taktinių pratybų savaitės ir šv. Velykų kariūnai ir klausytojai

grįžo į Pabradės „Mūšio mieste“ teritoriją. Balandžio 23-ąją paskirtiems būrių vadams operacijas teko planuoti autobuse, kadangi 15:00 buvo numatoma H valanda. Priešą imituoti turėjo KASP kariai.

Atlikus puolimo operaciją ir įveikus priešą, reikėjo paruošti pastatą gynybai ir vykdyti patruliovimą naktį. Nepaisant patikimos apsaugos, niekam neleido miegoti prieš šūviai...

Balandžio 24 d. iš tiesų buvo įdomi, nes vykdėme naują užduotį – pastatų gynybą. Buvo įrengtos pozicijos ant stogo. Iš ten ir pro antro aukšto langus buvo geriausiai matyti nurodyti sektoriai. H val. buvo paskelbta 14:00, tačiau pranešimą gavo tik vienas būrys, o kitas ir toliau budėjo prie

savo pozicijų. Tą patį vakarą gautame kuopos vado įsakyme buvo nurodyta antram būriui kitą dieną pulti pirmąjį.

Balandžio 25 d. – puolimo operacijos diena. Antrajam būriui ir KASP kariams įsakyta pulti pirmąjį būrį, kurio užduotis buvo ginti pastatus. H val. – 11:00 – prasidėjęs mūšis buvo įnirtingas. Stebėtojai nuolat informuodavo apie „nukautus“ karius. Mūšį laimėjo besiginantis būrys, o antrasis, puolantis, būrys patyrė daug ne tik karių, bet ir šaudmenų nuostolių.

IV kurso kariūnai ir BVK klausytojai sėkmingai baigė šį pusmetį jau trečiąjį modulį, o dabar liko paskutinis išbandymas – liepos pradžioje vykiantis Būrio vado kovos kursas.

Visiems sėkmės ir stiprybės!

Kariūnai tarptautinėse studentų žaidynėse

Krn. Miglė NEMANYTĖ

Gegužės 17–18 d. Lietuvoje vyko tarptautinės studentų žaidynės, kuriose dalyvavo ir Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnai.

Gegužės 17-ąją lengvosios atletikos varžybose Alytuje Akademijos antro kurso kariūnė Gretė Lukošaitytė kartu su septyniomis dalyvėmis varžėsi dėl aukščiausios vietos šuolių į aukštį rungtyje. Sėkmingai įveikusi 160 cm aukštį, ji užėmė 3-iąją vietą.

Dalydamasi įspūdžiais, Gretė džiaugėsi patirtomis emocijomis, žaidynių aplinka, organizatoriais ir varžybų metu vyravusia nuotaika, o iškovota vieta ją tik skatina dar labiau stengtis treniruotis ir sėkmingai atstovauti Akademijai kitose studentų žaidynėse.

Savo jėgas džiudo varžybose ant tatamio išbandė ir trys Akademijos kariūnai: pirmo kurso kariūnas Mindaugas Narkus, iškovojo 3-iąją vietą,

antro kurso kariūnas Alanas Petrošius, taip pat iškovojo 3-iąją vietą, ir trečio kurso kariūnė Miglė Nemanytė, iškovojo 1-ąją vietą. Atkakliai treniravęsi, vadovaujami puikaus trenerio Valerijaus Kušelevičiaus, sportininkai po ilgų

ir įnirtingų kovų pasiekė ne vieną įspūdingą pergalę. Jose imtynininkai įgijo daugiau patirties, susipažino su kitų šalių sportininkais ir dar kartą įrodė, kad garbingai kovoja ne tik Akademijoje, bet ir už jos ribų.

Choras „Kariūnas“ Estijoje

Krn. Aidas LENKAUSKAS

Balandžio 24–28 d. choras „Kariūnas“, atstovaudamas Lietuvai, dalyvavo Europos studentų chorų festivalyje Estijos sostinėje Taline.

Festivalio metu kariūnai ne tik daug repetavo ir atsakingai ruošėsi pagrindiniam koncertui, bet ir turėjo galimybę susipažinti su Estija, pasi-vaikščioti po Talino senamiestį, garsėjantį savo istorija ir pačia aukščiausia Europoje bažnyčia, kurios bokštas siekia net 124 metrus. Kariūnai nuvyko pasižvalgyti ir po fosforo kasyklas.

Įsimintinas įvykis, vainikavęs šį festivalį, buvo pirmo kurso choris-čių krikštas – dabar jie tikri „Kariūno“ choro nariai.

Festivalio dalyviai praplėtė savo akiratį, susirado naujų draugų, nes teko bendrauti su daugeliu užsienio šalių chorisais.

Renginiuose, kuriuose dalyvauja Lietuvos atstovai, garsinamas ne tik Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos, bet ir visos mūsų šalies vardas, nes choras „Kariūnas“ visada stengiasi kuo geriau pasirodyti – deramai ją reprezentuoti.

AKADEMIJOS PULSAS

APDOVANOTI

Lietuvos kariuomenės
MEDALIŲ „UŽ NUOPELNUŠ“ –

srž. mjr. Bronius BASALYKAS

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos **GARBĖS ŽENKLU „UŽ UOLUMĄ“** –

Milda MIRONAITĖ

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos **VIRŠININKO PADĖKA:**

Justina AIDUKAITĖ;
Danguolė ALELIŪNIENĖ;
Jūratė BILINSKAITĖ;
št. srž. Raimund JANOVIC;
krn. Dovydas GALGZDYS;
krn. Justas KARDIŠAUSKAS;
Žana MASKALKOVA;
Ernestas NIKIFOROVAS;
Valentina ROMANOVSKA;
Sigita STUNDIENĖ;
Krystyna ŠARČENKA;
vyr. srž. Mindaugas UCKUS

Lietuvos karo akademijos viršininko **VARDINĖMIS DOVANOMIS:**

Rasa GEDMINIENĖ;
mjr. Tomas KLIZAS;
Irmina MATONYTĖ;
Renata RUTKAUSKIENĖ;
Gintautas STEPONAVIČIUS;
Neringa VASILIAUSKIENĖ

„Šokte marš“ – kur toliau?

Eglė MARKELIONYTĖ,
krn. Arnas BANCEVIČIUS

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kolektyvas „Šokte marš“ žiūrovams vėl pristato naujus šokius ir laukia jų audringų emocijų.

Kasmet „Šokte marš“ atnaujina savo programą. Išėjusius narius keičia nauji, be to, visada būna ir daugiau pokyčių. Šiomet vadovavimą jam perėmė šokio profesionalai Edgaras Nesterovas ir Dovilė Dausinaitė atvėrė naujus kūrybinius kelius ir suteikė kiekvienam kolektyvo nariui daugiau žinių. Visus mokslo metus plušėję kariūnai ir jų partnerės įtemptai mokėsi Vienos valsų žingsnių, neprikaištingos techni-

kos, o laisvalaikiu pasinerdavo į Lotynų Amerikos šokių ritmus.

Du kartus per savaitę rengiamos intensyvios Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos šokių kolektyvo „Šokte marš“ repetitijos atspirko – gegužę jo narius galėjome išvysti net tris dienas Palangos mieste vykusiame mėgėjiško sporto festivalyje „Sportas visiems“. Renginio organizatoriai skatino šokį suvokti kaip sportą ir sveikos

gyvensenos dalį. Festivalyje dalyvavo ir daugiau šokių kolektyvų iš visos Lietuvos.

Mūsų šokėjų pastangos buvo puikiai įvertintos žiūrovų! Kolektyvas pirmą kartą pristatė naujųjų trenerių sukurtas Vienos valsų ir salsos kompozicijas. Joms negailėta aplodismentų ir žiūrovų komplimentų. Kariūnai su partnerėmis iš šokių aikštelės išėjo lydimi ovacijų ir padėkos šūksnių. Pui-

ki nuotaika ir neįkainojama patirtis – kiekvieno šokėjo siekis ir atkaklių pastangų rezultatas!

Kolektyvo nariai – tarsi viena didelė šeima. Jų ryšius stiprina įgytas pasitikėjimas šokant poroje, išugdyti bendradarbiavimo įgūdžiai ir atsako-

mybė kartu atliekant sudėtingus šokio judesius, taip pat puoselėjama draugystė ir ne šokių aikštelėje – šokėjai dažnai susitinka ne tik repetitijose ir koncertuose, bet ir laisvu laiku už Akademijos ribų organizuojamuose salsos vakaruose, kur gali pademonstruoti

savo sugebėjimus, o kariūnai – atsipalaiduoti po įtemptos tarnybos savaitės.

Kolektyvą šiuo metu sudaro 24 aktyvūs nariai, kurie kartais vos telpa į pasirodymams parengtas scenas. Tačiau tai nė vieno negąsdina, atvirkščiai – tik įkvepia dar labiau augti.

Rokas TAMOŠIŪNAS

Kaip savaitgalio renginiai entuziastams padės apginti Tėvynę

Prieš keliolika savačių Rukloje vyko Lietuvos kariuomenės su Kauno technologijų universitetu organizuota gynybos technologijų kūrybos stovykla (angl. *hackathon*) „Delta 1“.

Stovyklos organizatoriai pasiūlė iš anksto registruotoms komandoms per savaitgalį sukurti technologinį sprendimą, skirtą kariuomenei. Rukloje netilpo visi norintys – šauktinių tvarkos besilaikančios kareivinės užėmė nuo pustrčio šimto hipsterių, *geekų*, radioelektronikos *hobistų* ir rimtų, technologijas išmanančių, žmonių. Ir dar ne vienas šimtas liko užribyje dėl žinutės „registracija perpildyta“.

Karo akademijos komandos iš kitų išsiskyrė tuo, kad visose buvo karininkų, o vienos komandos branduolį sudarė Jaunesniųjų karininkų vadų mokymų klausytojai, kurie sutiko savo kompetencijas – programavimo, dizaino, projektų vadybos įgūdžius – pritaikyti kariuomenės poreikiams. Karo akademijos kolektyvas parodė brandą ir sutelkė komandas bendram tikslui – technologiniams sprendimams įvairiose srityse plėtoti. Du plėtojami sprendimai buvo orientuoti į kokybiškesnio mokymo Karo akademijoje organizavimą, o trečiasis sprendimas – į viešųjų ryšių sritį (šios komandos pagrindą sudarė Vilniaus Gedimino technikos universiteto studentės).

Analogiškas renginys, organizuotas kartu su Estijos krašto apsaugos ministerija, vyko pernai, rugsėjo mėnesį, Tartu. JAV tokie renginiai vyksta nuolat, juos organizuoja Pentagono inovacijų padalinys. Šie renginiai lauko saugumo tabu, apie juos skelbiama viešai, rašoma instagrame ir garsiai giriamasi, kas nuveikta. Pasaulyje ir daugiau

būna tokių iš pažiūros gyvybiškai svarbius klausimus sprendžiančių renginių, vykstančių visiškai viešai. Ko siekiama šia, atrodo, pramogine veikla?

JAV kariuomenės vizijoje įrašyta, kad savo tikslus ji pasieks naudodamasi moderniais įrankiais. Vest Pointe (*West Point*) įsikūręs modernaus karo institutas teigia, kad būtent inovacijos ir ateities gebėjimų kūrimas turi tapti svarbiausiu prioritetu – iki šiol šios pozicijos be kompromisų neužleidžia reikalavimai karių parengčiai. Išties ne tik šis institutas, bet ir privačius gynybos tyrimus vykdanči korporacija RAND teigia, kad ateities pergalės priklauso ne gausnesnei, bet geriau techniškai pasirengusiai kariuomenei.

Aha, tai diegti inovacijas reikia, bet kuo dėti tie renginiai? Jau seniai praėjo laikai, kai JAV kariuomenė buvo investicijų į inovacijas lyderė. Mobilusis telefonas gal ir buvo sukurtas kariuomenės reikmėms, bet šiandien nauji produktai gimsta bendrovėse *Apple*, *Google*, *Facebook* ir *Amazon*. Jau kuris laikas valstybės bando atskleisti Silicio slėnio sėkmės paslaptį. Viena aišku – tik atvirose, informacija laisvai besidalijančiose ir visus norinčius įtraukiančiose aplinkose nuolat generuojami inovatyvūs sprendimai, kurie ilgainiui laimi. Taip! Tai reiškia, kad ir kariuomenei reikia tapti labiau hipsteriškai, bent jau technologijų bendruomenės įtraukimo prasme.

Na, gerai, inovacijų reikia, bet nuo ko viskas prasideda? Čia, laimei, atsakymas aiškus – nuo lyderių. Modernaus

karo institutas teigia, kad visų lygių lyderiai turi prisiimti atsakomybę už mus sudrebinančių inovacijų kūrimą. O toks kūrimas turi tapti įprastiniu modernių užduočių sprendimo būdu. Kas tie lyderiai? Tai tu, skaitytojai! Inovacijos gali būti pritaikytos visur mūsų kasdienėje

karinėje aplinkoje, o jų taikymas turi tapti tokiu pat įpročiu kaip ir kvėpavimas. Kiekvienoje situacijoje, pratime, užduotyje ar problemoje galime rasti poreikį viską daryti daug geriau, galbūt taip, kaip to šiandien neleidžia turimos priemonės ir technologijos.

Tai ką turėčiau daryti? Tas pats Vest Pointo institutas sufleruoja paruoštukus-klausimus – klauskime savęs: su kokiomis naujomis grėsmėmis susiduriame, ar treniruojamės, ar mūsų ekipuotė įgalins mus įveikti šiandienos ir rytdienos grėsmes? Ar sistema (procesas) lengvai plėtojama (angl. *does it scale*)? Jei turime sprendimą vienai situacijai spręsti, ar galime įgalinti visas pajėgas įveikti visas tokias situacijas? Kokie yra mūsų klientų rūpesčiai ir nesėkmės, kaip jiems padėti? Klientai – tai ir civiliai, ir vadai, ir saugomi objektai, ir kiti daliniai, ir net priešas, kuris paprastai yra „antiklientas“. Ar niekada jų nenuviliame ir kaip to išvengti? Kaip mes galime patikrinti šias hipotezes? Prieš ką nors darydami ar kurdami patikrinkime sumanymą – iškėlėme idėją, išbandykime ją paprastomis alternatyvomis, kad įsitikintume, jog ji tikrai veikia.

Grįžkime dar prie priešo. Inovacijų kūrimas – tai tarsi „antiproducto“ kūrimas priešą pajėgoms. Reikia nuolat klausyti, kokių tikslų siekia priešas, kas tuos planus labiausiai supainiotų ir

koks mūsų naujas veiksmas būtų jam nepatogiausias. Šitai grėsmę galime įveikti, kaip Sun Tzu ir nurodė, net ir nestoję į kovą.

Diegti naujoves turime jau dabar, nes, minėtų šaltinių teigimu, nesirūpinimas ateities galimybėmis šiandien kainuos pergalės rytoj. Matyti, kad galimi NATO priešininkai yra ne tik grėsmingai dideli, bet ir beprotiškai maži, o naujosios technologijos, pvz., dronai, net „primityviems“ oponentams leidžia išblaškyti, o kartais ir nugalėti didesnes modernias kariuomenes. Pigių ir

plačiai prieinamų technologijų taikymas gali įgalinti mažas pajėgas nugalėti daug gausesnį ir gerai ginkluotą priešą. Todėl, skaitytojai, nevenk peržvelgti modernių gynybos pramonės parodų pristatymų, abiem akimis žiūrėk į tau tenkančią užduotį, nebijok iškelti idėjų ir atvažiuok į kitą *hackathoną* vienas ar su savo komanda. Ir atsimink – šiandien perskaitytas straipsnis, domėjimasis programavimu ar litavimu gali padėti įgyvendinti netikėtą technologinę idėją ar net sukurti naują ginklą. Nesnausk, keiskis su pasauliu!

Šiaurės šalių aeronautikos penkiakovės čempionatas Kaune

Krn. Povilas MASIONIS

Birželio 16–19 d. Kaune vyko atviras Šiaurės šalių aeronautikos penkiakovės čempionatas. Jame kartu su Lietuvos karinių oro pajėgų aeronautikos penkiakovės rinktine dalyvavo ir Lietuvos karo akademijos II kurso Durbės mūšio kuopos kariūnas Samuelis Žurauskas. Čempionate, kuriame varžėsi net 7 šalių – Brazilijos, Danijos, Ispanijos, Norvegijos, Suomijos, Švedijos ir Ukrainos – kariuomenių atstovai, teisėjavo ir prie jo rengimo prisidėjo Karo akademijos vyr. instruktorius mjr. Algirdas Revaitis, taip pat Durbės mūšio kuopos kariūnai Povilas Masionis ir Gvidas Narmontas.

Sekmadienį, birželio 16 d., Generolo Stasio Raštikio Lietuvos kariuomenės mokykloje vyko šios sporto šventės atidarymas. Visi dalyviai buvo patogiai apgyvendinti ir supažindinti su rungtynių eiga ir taisyklėmis.

Jau kitos dienos po atidarymo rytą čempionato dalyviai jėgas išbandė šaudymo iš pneumatinio pistoleto 10 m atstumu rungtyje, kuri yra gana sudėtinga, nes šauliai turi būti labai techniškai, taiklūs, gebantys maksimaliai susikaupti.

Po to dalyvių laukė viena įdomiausių šio čempionato rungtių – fechtavimas. Kovos truko net devynias valandas, nes kiekvienas turėjo susitikti su visais čempionato dalyviais, įskaitant ir savo komandos narius. Ši rungtis labiausiai išvargino ne tik fiziškai, bet ir psichologiškai, mat fechtuotojas turi būti ne tik greitas, judrus, išvermingas, bet ir nuspėjantis kiekvieną varžovo veiksmą.

Ankstų antradienio rytą čempionato dalyviai rungtis krepšinio aikštėje, kur taip pat reikėjo būti taikiam ir greitam, nes svarbu ne tik pataikyti, bet ir viską atlikti kruopščiai, be klaidų.

Po krepšinio varžybų buvo numatyta plaukimo rungtis. Kiekvie-

nas sportininkas turėjo kuo greičiau nuplaukti 100 m atstumą, vandenyje įveikęs tris kliūtis. Noriu pabrėžti, kad mano bendrakursis krn. Samuelis Žurauskas čia pasirodė puikiai – tarp visų dalyvių buvo trečias.

Paskutinė čempionato diena prasidėjo ir baigėsi kliūčių ruožo ir orientacinio bėgimo miške rungtimis. Šiemet orientacinio bėgimo trasa buvo labai sunki ne tik fiziškai, bet ir emociškai dėl painaus maršruto.

Čempionato dalyvis kariūnas Samuelis Žurauskas teigia: „Varžybos buvo puikiai organizuotos. Iš kitų užsienio šalių atvykusių dalyvių girdėjau daug gerų atsiliepimų apie Lietuvą, jos žmonių svetingumą ir draugiškumą. Šiame čempionate lavinamos svarbiausios žmogaus fizinės savybės – greitis, išvermė, koordinacija, gebėjimas susikaupti. Jame smagu dalyvauti, nes tai – puiki galimybė užmegzti naujas pažintis, susipažinti su Lietuvos ir užsienio kariuomenių atstovais, su kuriais bus įdomu susitikti ateityje. Norėčiau padėkoti Lietuvos karinėms oro pajėgoms ir Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijai už galimybę antrus metus iš eilės dalyvauti aeronautikos penkiakovės varžybose.“

Autoriaus nuotraukos

2019 m. „Kariūno“ 1 numeryje išspausdinto kryžiažodžio atsakymai

R 11. Grupės „Ugniavijas“ vienos iš dainų žodžių tęsinys – „Pavaišinsim MIRTIMI.“
V 32. BREXIT antonimas – BRENTER.
P 9. Suveiksmažodink pavarde Vilkinas – VILKINA.
Š 31. Pabaik sakinį: „Turim žinią ypatingą, vėl LKA kažko STINGA.“
R 1. Brg. gen. A. Vaičieliūno žodžiais, „kariūnas yra GRAVITACIJOS centras“.
V 33. Pabaik sakinį: „Kariūnas sportuoja – LKA GYVUOJA.“
R 10. Padaryk ekonomikos terminą iš žodžio „sportuoja“ – EKSPORTUOJA.
V 12. Žodis „vadas“ pagal žaidimo kortomis retoriką – TŪZAS.
Š 42. Buvusio LKA viršininko automobilio „Jaguar“ valstybinio numerio raidės – KOZ.
P 24. Pratybų pradžia angliškai – STARTEX.
V 23. Sutrumpintas Vokietijos pavadinimas pagal NATO žodyną – DEU.
R 22. Kontroversiško renginio pavadinimas – „KARIŪNŲ KALĖDOS“.
V 30. Karybos MENAS.
Š 29. Giraitės šovinių gamyklos produkcijos žymėjimas – GGG.
R 28. 2-asis kovinio įsakymo punktas angliškai – MISSION.
V 18. 49-as Lietuvos himno žodis – VIENYBĖ.
P 20. Kas yra antroji KASP savanorių karta? PARTIZANAI.
P 21. CCIR lietuviškai – SVIP.
R 26. Komanda „Stebėk ir ŠAUDYK“.
P 27. Anksčiau spaudei gaiduką, o dabar – NULEISTUKĄ.
R 13. Surimuok: „Senas arklis vagos negadina – LKA karys aukos NEVAIDINA.“
R 7. Anksčiau – „saugiklis“, dabar – „KEITIKLIS“.
R 14. „Priešas“ Lietuvių tautos folklore – NEPRIETELIUS.
V 25. Lietuvos kariuomenėje ir LKA trokštamas kūno dalies atributas – BARZDA.
V 37. Šoviny be kulkos – TŪTA.
P 8. Kiek gaidelių kule? TRYŠ.
R 5. Vingiai vamzdyje – GRAIŽTVOS.
R 6. Mūšio RITMAS.
R 34. Lyderystės forma – TOKSINĖ.
Š 41. Komanda „Nutilk“ trumpiau – ŠA.
R 36. Ką reikia atlikti kariui, kai kitas karys juda? DENGTI.
P 4. Išskleisk LKA santrumpą pagal tokiu pat pavadinimu Vokietijoje egzistuojančią organizaciją – LANDESKRIMINALMT.
Š 35. Geriausia gynybos forma – PUOLIMAS.
V 17. Kolaborantas kitaip – STRIBAS.
Š 3. DAMOKLO kardas.
Š 16. Napoleono Bonaparto kampanijos į Egiptą metu išarta garsioji komanda: „MOKSLININKUS ir ASILUS – į vidurį!“
P 2. Vieno iš Napoleono Bonaparto žirgų vardas – VIZIRIS.
P 15. Mokslo GUZAS.
R 40. Komanda „Šauk!“ arba „UGNIS“.
R 39. Taikloji AKIS.
Š 38. „I“ pagal NATO fonetinę abėcėlę – INDIA.
Š 19. Garsi nominacija – OSKAR.
IŠ VAKARŲ Į RYTUS
I Brg. gen. A. Vaičieliūno žodžiais, „kariūnas yra ir bus GRAVITACIJOS centras“.

5 Vingiai vamzdyje – GRAIŽTVOS.
6 Mūšio RITMAS.
7 Anksčiau – „saugiklis“, dabar – „KEITIKLIS“.
10 Padaryk ekonomikos terminą iš žodžio „sportuoja“ – EKSPORTUOJA.
11 Grupės „Ugniavijas“ vienos iš dainų žodžių tęsinys – „Pavaišinsim MIRTIMI.“
13 Surimuok: „Senas arklis vagos negadina – LKA karys aukos NEVAIDINA.“
14 „Priešas“ Lietuvių tautos folklore – NEPRIETELIUS.
22 Kontroversiško renginio pavadinimas – „KARIŪNŲ KALĖDOS“.
26 Komanda „Stebėk ir ŠAUDYK“.
28 2-asis kovinio įsakymo punktas angliškai – MISSION.
34 Lyderystės forma – TOKSINĖ.
36 Ką reikia atlikti kariui, kai kitas karys juda? DENGTI.
39 Taikloji AKIS.
40 Komanda „Šauk“ arba „UGNIS“.
IŠ RYTŲ Į VAKARUS
12 Žodis „vadas“ pagal žaidimo kortomis retoriką – TŪZAS.
17 Kolaborantas kitaip – STRIBAS.
18 49-as Lietuvos himno žodis – VIENYBĖ.
23 Sutrumpintas Vokietijos pavadinimas pagal NATO žodyną – DEU.
25 Lietuvos kariuomenėje ir LKA trokštamas kūno dalies atributas – BARZDA.
30 Karybos MENAS.
32 BREXIT antonimas – BRENTER.
33 Pabaikite sakinį: „Kariūnas sportuoja – LKA GYVUOJA.“
37 Šoviny be kulkos – TŪTA.

IŠ ŠIAURĖS Į PIETUS
2 Vieno iš Napoleono Bonaparto žirgų vardas – VIZIRIS.
4 Išskleisk LKA santrumpą pagal tokiu pačiu pavadinimu Vokietijoje egzistuojančią organizaciją – LANDESKRIMINALMT.
8 Kiek gaidelių kule? TRYŠ.
9 Suveiksmažodink pavarde Vilkinas – VILKINA.
15 Mokslo GUZAS.
20 Kas yra antroji KASP savanorių karta? PARTIZANAI.
21 CCIR lietuviškai – SVIP.
24 Pratybų pradžia angliškai – STARTEX.
27 Anksčiau spaudei gaiduką, o dabar – NULEISTUKĄ.
IŠ PIETŲ Į ŠIAURĘ
3 DAMOKLO kardas.
16 Napoleono Bonaparto kampanijos į Egiptą metu išarta garsioji komanda: „MOKSLININKUS ir asilus – į vidurį!“
19 Garsi nominacija – OSKAR.
29 Giraitės šovinių gamyklos produkcijos žymėjimas – GGG.
31 Pabaik sakinį: „Turim žinią ypatingą, vėl LKA kažko STINGA.“
35 Geriausia gynybos forma – PUOLIMAS.
38 „I“ pagal NATO fonetinę abėcėlę – INDIA.
41 Komanda „Nutilk“ trumpiau – ŠA.
42 Buvusio LKA viršininko automobilio „Jaguar“ valstybinio numerio raidės – KOZ.

N	E	M	A	L	D	A	U	K	I	M		O	K	A	R	I	A	U	K	I	M
14	10	30	39	4	23	39	40	7	38	11		19	7	39	6	38	39	40	42	38	16

Klaidos atitaisyimas: į 33 klausimą atsakoma ne iš rytų į vakarus, o iš vakarų į rytus.

LKA ENIGMOS kodą „nulaužė“ ir kryžiažodį teisingai išsprendė šie kariai:

I VIETA – ŠARŪNAS BABIČIUS (4 kurso kariūnas)
 II VIETA – PETRAS NUTAUTAS
 III VIETA – GEDIMINAS LUKŠA (4 kurso kariūnas)
 IV VIETA – SIMONAS PANAVAS (3 kurso kariūnas)
 V VIETA – INDRĖ LUKMINAITĖ
 VI VIETA – mjr. EDGARAS ČERŠKUS (VDKK)

PRIZAI

I vieta – G9 skirtas prizas
 II vieta – šeimyninė pica su pasirinktu gėrimu
 III vieta – automobilio parkavimas (savaitei) LKA viršininko pavadootojui kariniam rengimui skirtose vietose (galima iškeisti į G9 skirtą prizą)
 IV ir VI vietos – LKA puodeliai (keraminiai, ne puodeliai-termosai)

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJA

Tai daugiau nei universitetas – čia ugdomi *karininkai lyderiai!*

Garbė ir išskirtinė galimybė tapti vienu iš beveik 2 200 karininkų Lietuvoje.

Valstybės finansuojamos bakalauro studijos ir karinis išsilavinimas per 4 metus.

Išsilavinimo kokybė užtikrinama pripažintų Lietuvos ir užsienio lektorių, patyrusių karybos instruktorių.

ERASMUS+ ir kitos tarptautinių mainų programos Europos Sąjungos ir NATO šalyse kone kiekvienam.

Studijuojant

stipendija nuo 140 iki 250 Eur;
 maitinimas, apranga, avalynė, kario ekipuotė nemokamai;
 modernios gyvenimo, sporto ir asmeninio tobulėjimo sąlygos;
 karių socialinės garantijos;
 medicininė priežiūra.

Baigus studijas

įgyjamas bakalauro kvalifikacinis laipsnis;
 suteikiamas leitenanto laipsnis;
 užtikrinta tarnybos vieta Lietuvos kariuomenėje;
 konkurencingas atlyginimas nuo pirmo mėnesio;
 galimybė studijuoti iki doktorantūros studijų nemokamai;
 profesinis tobulėjimas ir karjera iki 56 metų.

Daugiau informacijos:

Atrankos centro tel. (8 5) 210 3593

Studijų skyriaus tel. (8 5) 210 3597

El. p. lka@mil.lt

www.lka.lt

Facebook: [@KaroAkademija](https://www.facebook.com/KaroAkademija)

Instagram: [@lietuvas_karo_akademija](https://www.instagram.com/lietuvas_karo_akademija)

Krn. Vytenės DAGYTĖS nuotrauka